جیجھی کرنڑی او جھی بھرنڑی یاد وڈیاں دی رکھاۓ گال   جیہڑا شخص رووا وے کہیں کوں رہندا کینی او خوشحال

(مخفیؔ)

کرنڑی بھرنڑی



خادم حسین مخفیؔ

کرڻی بھرڻی

منظوم سرائیکی اکھاݨ

شاعر

سردار خادم حسین مخفی

ناشر

حرف اکادمی، راولپنڈی

ایچ9اسٹریٹ6، ہل ویولین لین، اڈیالہ روڈ، راولپنڈی

0336-5262149

ضابطہ:

کتاب داناں	کرݨی بھرݨی
شاعر	سردار خادم حسین مخفیؔ
ایڈیشن	پہلا
ناشر	حرف اکادمی پاکستان، راولپنڈی
تاریخ اشاعت	مئی 2017ء
کمپوزنگ	ریاض حسین بھٹہ
اٙہری	خالد حسین عباسی
	صدر، مخفی سرائیکی ادبی سنگت، بہاول پور
ڳنتری	ہِک ہزار
مُل	500 روپے

ملݨ دے پتے

☆ مخفی سرائیکی ادبی سنگت عادل عباسی ٹاؤن، بہاول پور 0302-6898324

☆ جھوک پبلشرز، بیرون دولت گیٹ ملتان 0308-7385765

☆ کتابستان شاہی بازار بہاول پور 062-2874815

انتساب

"اُنّھاں وڈّیاں ہستیاں دے ناں
جنّھاں دے فرمان اکھانڑ بنڑ گے"

سردار خادم حسین مخفیؔ

کرنٹی بھرنٹی کا عکس گر - سردار خادم حسین مخفیؔ

تہذیب وفن کی دنیا میں، علم وہُنر کی اقلیم میں، شاعری ایسا فن اور ہُنر ہے جو اپنی تکمیل وتہذیب کے لئے عمر کے طویل مہ وسال کی بے مثال ریاضت مانگتا ہے، حرف ولفظ ومعانی کی دُنیا سے گہری اور سچّی عقیدت مانگتا ہے، تب بدلے میں ایسے مصرعے تخلیق کرنے پر قدرت حاصل ہوجاتی ہے، جو دل دریچوں پہ دستک دیئے بغیر سیدھے اندر جا براجتے، راج سنگھاسن سنبھالتے اور وہاں تاثیر کا ایسا جہان روشن کرتے ہیں جس کی رونق، رعنائی اور رنگینی تصوّر سے بھی بالا ہے۔

شاعری اظہار وابلاغ کا مؤثر ترین ذریعہ تصور کی جاتی ہے کیونکہ شعر کا بسا اوقات ایک ہی مصرعہ زندگی کی کسی پہلو کی ایک مکمل داستان بیان کر دیتا ہے، رنگ ونور سے پورا گلستان بھر دیتا ہے۔ زندگی کی یہی حقیقتیں اور سچائیاں جو صدیوں کا سفر طے کر کے، تجربے کی کٹھالی میں، ہلکی اور تیز آنچ برداشت کر کے، کہاوتوں، ضرب الامثال اور حروفِ دانش کا روپ دھار چکی ہیں اور عموماً نثری پیراہن میں ملتی ہیں۔ جب اشعار میں ڈھلتی اور ڈھالی جاتی ہیں تو ان کے اکسیر ہونے میں کسی قسم کا شائبہ تک نہیں رہتا۔

دوسری جانب حقیقت یہ بھی ہے کہ آفاقی سچائیوں کو مترنم، رواں، سہل اور سادہ الفاظ کا انتخاب کر کے اشعار میں ڈھالنا بہت ہی مشکل کام ہے اور شعر کہنے پہ

قادر ہُنر مند جو کوشش و کاوش کے اس سمندر کے شناور بن کر اِن آبدار موتیوں کو اشعار کی لڑی میں پرو دیتے ہیں، شہرت و عظمت کا دلکش اور دلآویز تاج ان کے سر پر ضرور سجتا ہے۔

میرے خطّے، میرے وسیب، میرے دلدار شہر بہاول پور دار السرور کے باسی سردار خادم حسین مخفی ہُنر مندوں کے اسی قبیلے کا معتبر اور محترم فرد بن جانے کا اعزاز حاصل کر چکے ہیں۔ عمرِ عزیز کے بے شمار برس دیویٔ سُخن کی زلفیں سنوارنے والے، اپنی مادری، میٹھی، ماکھی اور مہربان زبان سرائیکی کو ذریعۂ اظہار بنا کر نکھارنے والے، صدیوں کی تہذیب، ثقافت اور روہی کی ریت اور شہرِ دل نوا بہاولپور کی سجیلی و رسیلی روایت کے عکس گر اکھاݨ کو نثر سے اشعار میں ڈھال چکے ہیں اور اُن کا سفر جاری ہے۔

کرݨی بھرݨی، جو منظوم سرائیکی کہاوتوں (اکھاݨ) کا مجموعہ ہے سردار خادم حسین مخفی کی شعری دسترس اور فکری و فنی ہُنر مندی کا منہ بولتا ثبوت ہے۔ زندہ نثری حقیقتوں کو اشعار میں ڈھالنے اور ان کی تاثیر میں بے شمار گُنا اضافہ کر دینے کا کمال، اُن کی شعری فنی عناصر پر قدرت رکھنے کا عکس گر ہے۔ اکھاݨ کو اشعار میں محفوظ کرنے کیلئے انہوں نے بے شمار خوبصورت اور کامیاب تجربات کئے ہیں۔ کہیں وہ ایک قول یا کہاوت کو دو مصرعوں میں وضاحت و صراحت کی اوگھٹ گھاٹیوں سے گُزرتے ہوئے، بیان کرنے کا تجربہ کرتے ہیں اور کہیں ہر مصرعے میں ایک کہاوت یا اکھاݨ پیش کرنے کی سعی کرتے ہیں۔ کہیں ان کی فکرِ رسا تین اکھاݨ ایک شعر میں قید کرتی ہے اور کہیں چار اکھاݨ بیان کرنے کی کوشش میں مصروف اور

محو ہو جاتی ہے اور ہم دیکھتے ہیں کہ وہ اپنے ہر ایک تجربے میں کامیاب و کامران رہتے ہیں۔

سردار خادم حسین مخفی نے سرائیکی اکھاݨ کو اشعار کی زبان دی ہے اب وہ خود بولتے ہیں، زندگی کے بھید کھولتے ہیں، سچ تولتے ہیں۔ جیسا کہ پہلے ذکر ہو چکا کہ شاعری کم سے کم لفظوں میں بڑی بڑی حقیقتوں کی عکس گری کا فن ہے اور اس شاعری میں صدیوں کے تجربات و مشاہدات اور انسانی تہذیب وتمدّن کی کائنات کو سمو دینا اُس سے بھی بڑا ہُنر ہے، جس پر سردار خادم حسین مخفی صاحب کو باکمال دسترس حاصل ہے۔ سادہ اور آسان انداز اور الفاظ میں وہ کہاوتوں کو یوں بیان کرتے چلے جاتے ہیں، گویا عام سی محفل میں دوستوں کے درمیان گفتگو ہو رہی ہو، یا پھر اُستاد کے رُوبرو کلاس لگی ہوئی ہو اور وہ مشکل سبق کو آسان بنا کر، سُنا رہے ہوں، کچھ سکھا رہے ہوں۔

سردار خادم حسین مخفی محض کہاوت کو بیان کرنے کا فرض کاندھوں سے نہیں اُتارتے بلکہ دلنشیں انداز میں، بڑے سلیقے اور قرینے کے ساتھ، زندگی کے سچّے، نویکلے، وکھرے اور کھرے چلن پر عمل کر کے معاشرت و سماجیت کو سنوارنے نکھارنے کا پیغام بھی پہنچاتے ہیں۔ یہ اُن کے اندر کی وہ کیفیت ہے جس کو عموماً دردِ انسانیت کا نام دیا جاتا ہے۔ وہ انسانیت اور معاشرت کے رُخِ دلفریب پر غازہ تھوپ کر عارضی حسن بخشنے پر نہیں بلکہ قدرتی حسن و خوبصورتی کی سلامتی و ترویج کے طلبگار دکھائی دیتے ہیں، جہاں رِستے ہوئے ناسوروں پر درد کا مرہم رکھ کر اندمال کا اہتمام کرنے کی کوشش کی جاتی ہے۔

مخفی صاحب کے ہاں زندگی، زبان اور ذہانت کے سب زاویے اور ذائقے نشابر ہو کر ملتے ہیں۔ وہ رات، ریت اور روہی کی رفاقت میں رہ کر اُن رِیتوں رسموں کے تذکرے کرتے ہیں جن کو دست بُردِ زمانہ کے ہاتھوں مٹنے، معدوم ہونے کا اندیشہء دلگیر لاحق ہے۔ وہ ہمیں ایسے ہُنر مند مصلح اور مبلّغ کے روپ میں دکھائی دیتے ہیں جو ریت کے ذرّوں سے کُندن کشید کرنے میں لگا رہتا ہے اور خوشی وطمانیت کی بات یہ ہے کہ اُن کی کوشش اور کاوش نہایت بلیغ انداز میں کامیابی سے ہمکنار ہوتی ہے۔

سردار خادم حسین مخفی ریتلے راستوں پر چلتے ہوئے اُس منزل کے متلاشی ہیں جو نخلستانوں سے عبارت ہے، جہاں تارمتارٹوبھے ہیں، جہاں زندگی دل آویز انداز میں ہمکتی، مچلتی، مہکتی اور مُسکراتی ہے۔

سردار خادم حسین مخفی نے جو محفلیں سجائی ہیں، اُن میں روشن دن کے جلوے بھی ہیں اور چاندنی رات کی رعنائیاں بھی۔ زبان وبیان کے کرشمے بھی ہیں اور فکر وخیال کی انگڑائیاں بھی۔ غرض جو کچھ آپ دیکھنا، سُننا، پڑھنا، جاننا اور سیکھنا چاہیں ہر انداز، اور اعجاز، آپ کو ملے گا، بس گہرے شوق اور سچّے ذوق کے سب تقاضوں کو نبھالیں، شاعر، اکھاڑ اور شاعری کو اپنا سچا میت بنالیں، مایوسی ہرگز نہیں ہوگی۔

سعید احمد سُلطان

صحرائے چولستان، بہاول پور

کرݨی بھرݨی دا علمی مقام

سردار خادم حسین مخفی بہاول پور اچ رہندن اَتے اُنھاں دا تعلّق عباسی خاندان نال ہے۔ آپ ہک منّے ہوئے شاعر تے سرائیکی زبان دے فدائی ہن۔ او آپ اَہدن:

؎ کریندا ہاں شاعری سرائیکی پیاری مٹھڑی زبان دے وچ
مقام ادبی بلند ایندا ہاں کرݨاں چہنداں جہان دے وچ

اِنھاں دیاں ہݨ تئیں اے کتاباں چھپ چکین:

۱) گھیکار
۲) اچاں توں رُسدیں
۳) اے سب تساڈا اکرم ہے آقا
۴) داستان سیف الملوک (منظوم)
۵) کھٹیا وٹیا
۶) ڳوجھی پوجھی

ہتھ آلی اے کتاب بھانویں جو شاعری دی ہے پر ایں لحاظ نال منفرد ہے جو ایندے وچ اݨ گنت سرائیکی اکھاݨ ورتیئے ڳئن۔ ایں کتاب وچ حمد وی ہے

تے نعت وی، منقبت وی ہے تے نظم تے غزل وی، مفرد اشعار وی ہن اَتے مسلسل مضمون آلیاں نظماں وی ہِن۔ علمی گاٖلھیں وی ہِن اتے نصیحت آموز گاٖلھیں وی۔

مخفی ہوریں ایں کتاب دے سینکڑے شعراں وچ ہزاراں اکھاݨ بدھن۔ آکھیا ویندے جو شاعری خدا دی او دین اَتے اوندی عطا ہے جہڑی ہر ہک کوں نصیب نی تھیندی۔ جیکر خدا اے نعمت کئیں کوں عطا کر وی ڈٖیوے تاں اُوندے نال شعراں وچ اکھاݨاں کوں برمحل ورتݨ تے قافیہ ردیف نال ٹھہاوݨ جٹنے وٹّے دا کم نہیں۔ قدیم شاعراں کنوں گھن کے خواجہ فریدؒ تئیں اَتے خواجہ فریدؒ کنوں گھن کے اجو کے شاعراں اقبال سوکڑی، عزیز شاہد تے ریاض عصمت تئیں بہوں سارے شاعراں دے کلام دا میں مطالعہ کیتے۔ سبھے شاعراں اپݨی شاعری وچ کتھائیں کتھائیں اکھاݨ ورتن اتے انھاں اکھاݨاں نال اپݨی شاعری وچ سوہݨپ پیدا کیتے پر سردار خادم حسین مخفی دی گاٖل ای بئی ہے۔ اِنھاں اپݨے مربوط کلام وچ جتھاں مضمون، زبان تے اسلوب نال ابلاغ کوں سامھݨے رکھے، اُتھائیں اپݨی شاعری وچ اکھاݨ ورت کے قافیہ تے ردیف دی پابندی کریندیں ہوئیں ایں طرحاں مضمون آفرینی کیتی ہے جو پڑھݨ آلے آپݨے ڈٖنداں اچ انگلیں ڈٖے کے رہ ویندن۔ جیویں جو او اَہدن:

اکھاݨ سونے دی کھاݨ ہوندے، اے گاٖل سارا جہان اَہدے
جہان سارا غلط نی اَہدا ، اے گاٖل میڈٖا ایمان اَہدے

ہک جاء لوکاں کوں نصیحت کریندن:

ڈکھ دُبّی دا پاݨی ہوندے سُک ویندا ہے آخر کار
ڈُکھّاں کولھوں توں گھبرا تے مخفی ہمّت محض نہ ہار

سیاݨے اَہدن جو ہِک اکھاݨ دے پچھوں لوکاں دا صدیاں دا تجربہ، لوک دناوت، واقعات دا سٹپ تے بیان دا کمال پلیندے۔ کہیں طویل تے لمبے واقعے کوں اشاریاں تے چندلفظاں وچ بیان کرݨ دے نال اونکوں پُرتاثیر بݨاوݨ وی اکھاݨ دی خوبی ہے:

اکھاݨ اینویں نی بݨ ویندا کُئی، اکھاݨ ہر دی سنجاݨ ہے ہِک
کہیں کہاݨی پراݨی دا بس نچوڑ ہوندا اکھاݨ ہے ہِک

اکھاݨ دے ورتارے نال جتھاں شاعری دی تاثیر تے بیان دا اَبلاغ ودھدے، اُتھائیں ہی شاعری کوں اِتبار تے شاعرکوں وقارنصیب تھیندے:

اکھاݨ ورتیندے شاعری وچ جو ہوندا ہے باکمال شاعر
اکھاݨ ورتا تے شاعری کوں بݨیندا ہے لازوال شاعر

مخفی ہوریں اکھاݨاں دے ورتارے نال نہ صرف اپݨی شاعری کوں وڈائی، اُچائی تے دوام عطا کیتے بلکہ سرائیکی زبان دے علمی گراف اَتے شاعرانہ ابلاغ کوں وی عروج تے پچائے۔ اوہ آپ اَہدن:

اکھاݨ منظوم کیتے ہِن مَیں، اے میڈا شہکار ہے نرالا
ادب دے گلشن دے وچ سرائیکی دا کرڈِتے حُسن مَیں دوبالا

شاعر جتھاں اکھاݨ ورتین، اتھائیں لوکاں کوں نصیحتاں، ہدایتاں، صلاحاں تے مشورے وی ڈِتن۔ جیویں اے شعرڈیکھو:

ڳال ایہا رکھ یاد ہمیشاں ، ڈیویں نہ اے قول وِسار
موت دا ڈر ہے سب توں وڈا ، ہر ڈر دا ہے اے سردار

وڈّے ٹھیک اکھیندن مخفی ، وڈّیاں دا نہ قول وِسار
ساری مڈّ ی ویندی ڈیکھ تے ، اَدّھی کوں ہتھ گھنو مار

ہک ہئی جاء تے آہدن:

ہر کُئی اپڻی رادھی چیندے نہ بھُل اے مشہور مثال
جو کجھ کہیں دے نال کریسیں ، او کجھ تھیسی تیڈے نال

بھلا ایں ڳال دی کون تردید کریسی:

بھانویں اونکوں قید کرو تے بھانویں اونکوں مارو جوت
او نی کہیں دی ڳال منیندا جیکوں چمبڑے عشق دا بھوت

عام طور تے شاعر نے ہر مصرعے اچ ہِک ہِک اکھاݨ ورتیے پر بعضے مصرعے اتھے وی ہِن جتھاں وچ ڈو ڈو اکھاݨ ورتیے ڳئین اتے ایں طرحاں ہر شعر اچ چار اکھاݨ آ ڳئین۔ شعر ڈیکھو:

جیجھے سمدن اوجھے جمدن ، کالی منجھ دا کالا کٹّا
گھر دی مرغی دال برابر ، گھر دا پیر تے چُلھ دا وٹّا
جیجھی کرݨی اوجھی بھرݨی ، اج تیڈی کل میڈی واری
نہ ہک اَہری نہ سو کاری ، گھر دی اَدّھی بہر دی ساری

مخفی دی زبان سادہ ہے پر سوہݨے محاوریاں تے خوبصورت ترکیباں نال

بٹّی تے سنوری ہوئی ہے۔مخفی اپٹے سوہٹے انداز دی ایں شاعری نال سرائیکی زبان دے دامن کوں مالامال کیتے۔ سرائیکی شاعری وچ ایں ونکی دی شاعری موجود کائناں ہئی۔ ایں لحاظ نال وی مخفی دی ایں کتاب کوں ہِک اعلا تے اُچیرا مقام حاصل ہے۔شاعری تے لوک ادب دے شوقین ایں کتاب نال اپٹا ہاں ٹھریسن۔ میکوں اُمید ہے جو:

اکھاݨ منظوم جو وی پڑھسی اوں کرݨی آخر اے گالھ ہے بس
کمال ہے بھئی ، کمال ہے بھئی، کمال ہے بھئی ، کمال ہے بس

اخیر تے میں اکھیساں جیکر تہاکوں اے کتاب پسند آوے تاں مخفی دی پہلی گالھ دے آخری شعر کوں ضرور یاد رکھاہے:

پسند مخفی تساکوں وی آونجے اگر اے کتاب میڈی
دُعا کراہے، کرے چا بخشش، خدا میڈا بے حساب میڈی

پروفیسر شوکت مغل

ملتان

منظوم سرائیکی اکھاݨیں دالا جواب مجموعہ

سردار خادم حسین مخفی سرائیکی زبان دے مہاندرے شاعر ہِن ۔ اُنھیں دا نعتیہ مجموعہ ''کھٹیا وٹیا'' اپݨے موضوع تے اسلوب دے حوالے نال نواں تے نویکلا رنگ روپ رکھیندے۔ ذکرِ محبوبِ خدا دا ہووے تاں لفظ تے خیال ہتھ بدھ تے اڳوں آ ویندن ۔ ایہا کیفیت سئیں مخفی ہوراں دی وی ہے۔ کتاب دے سرناویں تے جہڑا شعر درج ہے او اُنھیں دی دلی کیفیت دا بھرواں اظہار یہ بݨ ویندے۔ خالقِ کائنات دی اُلفت تے وجہِ تخلیقِ کائنات نال عشق دی کیفیت کوں او ایں طرحاں بیان کریندن۔

ہے حمد نعت میڈی عمراں دا کھٹیا وٹیا
بخشش دا اپݨے رب توں چھنداں انعام ہاں میں

اے او اظہارِ حقیقت ہے جو او خالقِ کائنات تے مالکِ ارض وسما توں اپݨی بخشش دے انعام دی نہ صرف توقع رکھیندے بلکہ عطا کرݨ والے کنوں دُعا وی منگدے۔

تندیر کوں ݙیکھوں تاں صفحہ نمبر 1 توں گھن کرائیں 63 صفحے تائیں حمدِ خداوندی دا بابرکت تذکرہ ہے تے 64 صفحے توں 114 صفحے تک مدحتِ رسول دا

ذکر ہے تے وَل متفرق نظماں وی ہِن ۔ اِنہیں ساریاں دا مطالعہ کرتے اے گالھ سامنڑے آندی ہے جو او شعر آکھنڑ تے عبور رکھیندن تے اپنڑے جذبیں دا کھُل تے اظہار کریندن ۔ ایں طرحاں اے وی اُنھیں دا کھٹیا وٹیا ہے۔

مخفی سئیں کوں رب ولّوں جہڑی تخلیقی صلاحیت ودیعت تھئی اے اوندا اظہار اُنھیں دی زیر مطالعہ کتاب ''کرنڑی بھرنڑی'' وچ فنی مہارت تے لفظیں تے عبور نال سامنڑے آندے ۔ اے کتاب منظوم سرائیکی اکھانڑیں دا مجموعہ ہے تے میڈے نزدیک اے اِجھا کارنامہ ہے جیندی جتلی داد ڈتی ونجے اوگھٹ اے کیوں جو اے کم سوکھا کینی ۔ ایندے واسطے لفظیں تے عبور تے فن تے مہارت دی لوڑ ہوندی ہے ۔ اِتھاں ایں گالھ دا ذکر کرنڑ بے محل نہ ہوسی جو سرائیکی دے مہاندرے محقق تے نقاد سئیں شوکت مغل سرائیکی اکھانڑیں دا جہڑا تحقیقی کم کیتے تے حیران کرنڑ آلی گالھ اے ہے جو ترائے جلدیں وچ کیتے ۔ پہلا ایڈیشن 1992ء وچ، ڈوجھا ایڈیشن 2004ء وچ تے تریجھا ایڈیشن 07-2006ء وچ شائع تھئے۔

ہک محتاط اندازے دے مطابق اِنھاں دے وچ پندرہ ہزار اکھانڑ ترتیب ڈتے ڳئین تے اُنھیں دا اُردو ترجمہ وی نال اے۔

سردار خادم حسین مخفی کوں لفظیں کوں ورتنڑ دا فن آندے کیوں جو اُنھیں کرنڑی بھرنڑی وچ اپنڑے فن تے کاریگری دا بھرواں اظہار کر ڈتے تے ایں مشکل کم کوں اپڑیاں خداداد صلاحیتاں دی بِنا تے مکمل کیتے ۔ ایندا ثبوت اے ہے جو ایں دستاویز وچ ہر صفحے تے پنج اشعار ہِن ۔ انھاں اشعار وچ ہکے اکھانڑ اپنڑے موضوع دی انفرادیت تے مخفی سئیں دی فنی مہارت دا قابلِ تعریف مجموعہ بنڑ ویندے کیوں

جو اِنھیں وچ ذکرِ خداوی ہے تے مدنی سرکار دا بابرکت تذکرہ وی۔ اِنھیں اکھاٹیں دا مطالعہ کروں تاں اے گاِل صاف نظر آندی ہے جو اُنھیں وچ طنز دی کاٹ وی ہے تے مزاح دی چاشنی وی۔ وَل گیان دھیان دی جیڑھی گاِل کیتی ہِگئی اے او اُنھیں دے عقیدے تے مسلک تیں مکمل یقین تے اعتقاد بݨ تے سامݨے آندی اے۔ کُجھ نمونے ڈِیکھو:

حسن تیکوں رب ایجھا بخشے کیئں جیندا اَنت شمار
لکھاں یوسف ثانی سوہݨے حُسن تیڈے توں ڈِیواں وار

سچّݨ آوِن اکھّیں ٹھرّن ، کر تے سجݨاں دے دیدار
سچ ہے مخفی اکھّیں اُتے پپلیاں دا نی ہوندا بار

بس چُپ کر تے نال صبر دے مخفی جگ وچ وقت گزار
کئی تن ڈُکھا ، کئی من ڈُکھا ، ڈُکھا ہے سارا سنسار

سو دی گاِل ہِکا ہے مخفی بیٹھے کیا ہݨ وسّل چھِلّوں
او کم توڑ نی پجدا اصلوں جیندا شوق نہ ہووے دِلّوں

تھی مایوس نہ مخفی بالکل بھُل نہ قول ایہو مشہور
جِتّھاں رب دی رحمت آوے تھی ویندی ہے زحمت دُور

مُکدی ڳال ایں طرحاں ہے:

نہ نت ہِکّا رُت ہے رَہندی نہ نت رَہندے ہِکّو ویلا
چنڳا اوہو رَہندے مخفی چھوڑ ونڄے جو بھریا میلا

ایں حوالے نال جے کراہیں اساں ''کرنْی بھرنْی'' دا مطالعہ کروں تاں حکمت تے دانائی دیاں بہوں ساریاں ڳالھیں ساڈے پلّے پے ویندین تے سبق سکھاونْ آلے اِنھیں سوچیں تے دِل وِچ مستقل طور تے جاء بنْا گھننْ آلے اے قول پوری انسانیت کوں سِدّھا رستہ ݙکھاونْ دا اَہر کریندن۔

مُکدی ڳال اے ہے جو ایں نیک کم تے سئیں مخفی ساڈی دِلّی مبارک دے لائق ہِن کیوں جو اِج دے دور دے عقل دے دشمناں کوں وی اِنھیں کوں پڑھ تے اپنْا قبلہ درست کرنْ دا موقع مِل سڳدے۔ میڈے نزدیک ایہا ''کرنْی بھرنْی'' ہِک نعمت تے لاجواب تحفے توں گھٹ کینی۔

پروفیسر ڈاکٹر طاہر تونسوی
ملتان

☆☆☆

اکھاݨ - تل وطنی تہذیبی زندگی دی سنجاݨ

اکھاݨ کہیں وی وسیب دے صدیاں دے سماجی تجربے، سانجھی دانش اور قومی فکری اظہار یے داسَت تے نچوڑ ہوندن۔ اِنھاں اکھاݨاں وچ اُوں عہد داتے اوندے وسوں واݨاں دا اجتماعی بیانیہ ساہ پیا گھندا ہوندے۔ ایں طرحاں اِنھاں اکھاݨاں وچ وݙی آسانی نال اُوں عہد دی قومی سوچ وِچار، تل وطنی تہذیبی زندگی دی سنجاݨ، تاریخی عمل تے مبنی تے متوازی تاریخ دی شناخت وی حاصل تھیندی ہے۔

ایں حقیقت توں انکار ممکن کینی کہ وقت ویلے دے نال نال الفاظ دی ہیئت تے اوندی معنویت وچ نشابر تبدیلیاں آسگدین مگر جہڑے الفاظ کہیں اکھاݨ دا حصہ بݨ ویجن، ہمیشہ اُنھاں دے چودھاروں لوہے دے کوٹ اُسر تج ویندن۔ ہیں کیتے اکھاݨ اپݨی اصلی تے حقیقی معنویت تے ہیئت نال صدیاں دے لسانی پینڈے جھگیندے ہک عہد توں ݙوجھے عہد تک پُجدن۔ ایں واسطے اکھاݨ خالص زبان دے کڈاہیں نہ مٹݨ والے

محافظ دا کردار وی ادا کریندن۔ ہیں کیتے اساڈے اکھاݨ اساڈی رہتل، تاریخ ،سماجی قدراں، وس وسیب دے حقیقی ورتاوے، ثقافتی زندگی دے قدیمی سنڄھپ تے ذخیرۂ الفاظ دی اپݨے حقیقی روپ وچ حفاظت تے ہمیشگی دا وسیلہ ہوندن۔

ایں توں علاوہ اِنھاں اکھاݨاں وچ انتہائی مختصر، نپیے تُلیے لفظاں نال انسانی تہذیبی تجربیاں کوں سانبھݨ تے پیش کرݨ دی بہوں وݙی ابلاغی طاقت موجود ہوندی ہے۔خود ہیں کتاب داناں ݙیکھو''کرݨی بھرݨی'' یعنی صرف ݙو لفظاں وچ پوری سماجی دانش دا نچوڑ اُبر تے سامݨیں آویندے۔صرف ݙوں مختصر الفاظ پوری انسانی سائیکی کوں مخاطب ہِن۔ انسان جیویں کریسے اُونویں بھریسے۔کہیں وی عمل دا منطقی نتیجہ اُوندا حاصل تے کھٹیا وٹیا ہِک مختصر لفظ وچ اداتھی ونڄݨ اکھاݨ دی قدرو قیمت دا احساس ݙویندے۔

ایں توں علاوہ محققین دا اے وی منّݨ ہے کہ جہڑی زبان وچ جتنے زیادہ اکھاݨ ،محاورے،مثالاں تے روزمرّے ہوسن او اُتنی ہی وݙی زبان مَنّی ویندی ہے کیونکہ ہناں چیزاں نال ہی کہیں زبان دی تخلیقی تے اَبلاغی دسترس وسیع ہوندی ہے۔اساں ذرا سرائیکی زبان دے لسانی پچھوکڑ تے

دیدبھنواؤں تاں معلوم تھیندے کہ سرائیکی زبان دے لِسانی درسی ادب وچ آمد نامے یا لغات دے ابتدائی دستیاب نمونیاں وچ منظوم صورت وچ اِنھاں کوں پیش کیتا ویندا ہئی۔ بالکل اُوں پچھلی روایت کوں سئیں خادم حسین مخفی نے ایں نویں دَور وچ پیش کیتے۔ اِنھاں اکھاݨاں کوں منظوم انداز وچ پیش کرتے نہ صرف اکھاݨاں دے ذخیرے کوں محفوظ کیتے بلکہ آسان، عام فہم تے خوبصورت اشعار دی صورت وچ اپݨے تخلیقی عمل دا حصہ بݨائے۔

میڈے نزدیک ''کرݨی بھرݨی'' ہک شاندار، قابلِ تحسین علمی ادبی اضافہ ہے جیندی ہر کوئی پذیرائی کریسے۔

ڈاکٹر نصر اللہ خان ناصرؔ

بہاول پور

پہلی گاٖل

کریم رب دے عظیم ناں توں شروع کریندا ہاں گاٖل پہلی
اے گاٖل میڈی تُساں عزیزو پڑھو توجّہ دے نال پہلی
خدا دی مخلوق ہِیئں سبھے پر نصیب ہر دا جدا جدا ہے
کوئی ہے زردار کوئی مفلس کوئی شہنشاہ کئی گدا ہے
ہِکو جیہیں لوک سارے کینئی، کوئی ہے عالم کوئی ہے جاہل
کوئی ہے داتا کوئی ہے منگتا کوئی کماؤ کوئی ہے کاہل
کوئی بُرا کُئی خدا رسیدہ شریف تے نیک برگزیدہ
خدا دی تقسیم ہے نرالی کوئی ہے مسرور کئی رنجیدہ
اساں اُوں روہی دے لوک ہیسے ہے مُدّتاں توں جھڑی پیاسی
جتھاں خوشی دا نشان کینئی جتھاں ہے غربت اتے اُداسی

مگر قدر دان ہَن ادب دے اِتھوں دے سب حکمراں عباسی
مِلی وراثت دے وچ ہے میکوں سخنوری تے ادب شناسی
کریندا ہاں شاعری سرائیکی پیاری مِٹھڑی زبان دے وچ
مقام ادبی بُلند ایندا ہاں کرڈاں چھندا جہان دے وچ
اکھاݨ سونے دی کھاݨ ہوندے اِے ڳال سارا جہان اَہدے
جہان سارا غلط نی اَہدا اِے ڳال میڈا ایمان اَہدے
اکھاݨ اینویں نی بݨ ویندا گئی اکھاݨ ہر دی سنڄاݨ ہے ہِک
کہیں کہاݨی سموری دا بس نچوڑ ہوندا اکھاݨ ہے ہِک
اکھاݨ ورتیندے شاعری وچ جو ہوندا ہے با کمال شاعر
اکھاݨ ورتا تے شاعری کوں بݨیدا ہے لازوال شاعر
لِکھیندے ہن ڈھیر ڳا لھیں شاعر اَثر کریندی ہے کوئی کوئی
اِے سچ ہے پیندی تاں ہر کوئی ہے مگر ہے ٹھمکیندی کوئی کوئی
اکھاݨ منظوم کیتے ہِن مَیں اِے میڈا شہکار ہے نرالا
اَدب دے گلشن دے وچ سرائیکی دا کرڈِتے حُسن میں دوبالا

کلام میڈے دے وچ کریندن اکھاݨ ہک پے دی ترجمانی
کریندے تصدیق پہلے والے اکھاݨ دی خود اکھاݨ ثانی
اکھاݨ کوں مَیں اکھاݨ دے نال جوڑ چھوڑیا ہے جوڑ ایویں
کہیں عمارت دی سِلھ کوں ڈُوجھی کریندی مضبوط سِلھ ہے جیویں
جہڑے قدردان بندے ہوسن او ہے ایں کم دی قدر کریسن
میڈی ایں محنت تے غور کرتے ایکوں ترکڑی دے وچ ٹُلیسن
اکھاݨ منظوم کر تے نِولی کتاب ہِک میں پیاں چھپیندا
کتاب دا ناں ہے کرنی بھرنی جو پیشِ خدمت پیاں کریندا
اکھاݨ منظوم جو وی سنڑے اوہو اکھیندا اِے گال ہے بس
کمال ہے بھئی، کمال ہے بھئی، کمال ہے بھئی، کمال ہے بس
پسند مخفی تساکوں وی آونجے اگر اِے کتاب میڈی
دُعا کراہے کرے چا بخشش خدا میڈا بے حساب میڈی

☆☆☆

توں ہئیں یار خدایا جیندا ، کُل عالَم ہے اُوندا یار
تیڈے رحم کرم دے باجھوں تھی نی سگدا پیڑا پار

توں ہئیں خالق مالک سب دا توں ہئیں سب دا پالنہار
بے شک تیڈے فضل کرم دا کئینی کوئی اَنت شمار

توں ہئیں قادر ہر ہِک شے تے میں مجبور اَتے لاچار
کر تے فضل کرم اَے مالک کر ڈے میڈا بیڑا پار

رب دے ذکر دے وچ ہے مخفی ہر ہک دل دا چین قرار
یاد خدا کوں کر ہر ویلے رہ ویسی دل باغ بہار

غافل نہ تھی ہرگز مخفی رب کوں دَم دَم نال پکار
فانی جگ وچ آیا ہئیں توں جیوݨ دے ڈینہہ گھن تے چار

جے توں چھندیں تیڈے اُتےّ کرّے مخفی کرم غفّار
تاں وَل دین دے عین مطابق دنیا دے وچ وقت گذار

توں محبوب خدا دا آقاؐ توں ہئیں ڈوں جگ دا سردار
توں ہئیں سارے جگ دی رونق توں ہئیں زینت زیب سنگار

تیڈے ناں توں گھول گھماواں جے رب ڈیوے جان ہزار
توں ہئیں جان جہان دی آقاؐ توں ہئیں ڈوں جگ دا سردار

شان تیکوں رب اتجھی بخشی کیئی جیندا انت شمار
لکھ سُلطان سکندر تیڈے قدم قدم توں ڈیواں وار

حُسن تیکوں رب اتجھا بخشیے کیئی جیندا اَنت شمار
لکھ جاناں جے ڈیوے مالک حُسن تیڈ ے توں ڈیواں وار

حُسن تیکوں رب اتجھا بخشیے کیئی جیندا اَنت شمار
لکّھاں یوسف ثانی سوہنٹے حُسن تیڈ ے توں ڈیواں وار

سائل آکھیا روٹی بخشو اے حیدرؓ صفدرؓ سرکار
بخش ڈِتی ہئی اُٹھّاں دی شہ مخفی روٹی نال قطار

چھوڑیا دین دی خاطر سیّد اپٹا دیس اتے گھر بار
سر سجدے وچ ڈِے تے عاشق دین دا کیتا پیڑا پار

ایندے وچ کُئی شک نی اصلوں گال میڈی تے کر اِتبار
اُچیاں شاناں والے مخفی پاک نبیؐ دے ہِن سب یار

ہے اصحابؓ دی شان انوکھی وکھرا ہر دا ہے کردار
ہِن ہک شمع دے پروانے پاک نبیؐ دے سارے یار

ہِنِ ہک شمع دے پروانے پاک نبیؐ دے چارے یار
پاݨی محض جُدا نی تھیندا پاݨی وچ نہ ڈِچّے مار

رب اکبر توں ڈِر ونج مخفی سٹ گھت بھیڑے سب کردار
توں ہئیں مِٹّی دی ہِک چونڈھی توں ہِک مچّھر دی ہئیں مار

نہ کر محض سہارا کہیں دا ، اپݨا کم اپ کر گھن یار
کیوں جو ڈھیر قصائیاں دے وچ تھی ویندی ہے ڳاں مردار

سّجݨ آوِن اَکھّیں ٹھرِّن کر تے سجݨاں دے دیدار
سچ ہے مخفیؔ اکھّیں اُتّے پپلیاں دا نی ہوندا بار

عزّت ہݨ نی کھیں دی بچݨی ، سرتوں پاݨی تھی گ۔ے تار
اگّے تاں ہے نانی بچݨی اُتّوں دولاں دا کھڑکار

ٹھیک وݙیرے اَہدن مخفیؔ وݙیاں دے نہ قول وِسار
ہِک تاں سَوڑھی جُتّی نہ گھن ، ݙوجھا بھاءگی ذال نہ دھار

یاد وݙیاں دا قول ایہو رکھ ، ہِک تاں چور تے ݙوجھا چار
نہ تاں ہوندن مِتر کہیں دے نہ اے بݨدن کہیں دے یار

جوبن ساری مُد نی رَہندا جوبن دے ݙینہہ ہوندن چار
جوبن آندا ہر کُئی ݙہدے ، ویندا کہیں نی ݙٹھّا یار

گال ایہا رکھ یاد ہمیشاں، ݙیویں نہ اے گال وِسار
موت دا ݙر رہے سب توں وݙّا ہر ݙر دا ہے اے سردار

نہ ڈاہ شخص اناڑی مخفی نہ ہک شخص تجربے کار
نہ پیو ما دا سو سمجھاوݨ ، نہ اُستاد دی ہِکّا مار

رکھدے ذوق تے شوق جو مخفیؔ اونکوں شعر سݨا لکھ وار
کہیں بد ذوق کوں شعر سݨا تے شعر دا محض نہ ڳال وقار

زخم زبان دا ہوندے کاری لڳھدی ڳال ہے ہاں دے پار
جیکوں ڳال نہ کَپّے اونکوں کپ نی سڳدی کئی تلوار

دل دی ڳال زبان تے رکھ نت ہووے بھانویں خوف ہزار
قول وڈیاں دا بھُل نہ مخفی اللہ یار تاں بیڑے پار

بس چپ کر تے نال صبر دے مخفی جڳ وچ وقت گزار
کئی تن ڈُکھّا ، کئی من ڈُکھّا ، ڈُکھّا ہے سارا سنسار

وڈّے ٹھیک اکھیندن مخفی وڈیاں دا نہ قول وِسار
ساری مڈّی ویندی ڈیکھ تے اَدّھی کوں ہتھ گھتّو مار

ڈکھ دُبّی دا پاݨی ہوندے سُک ویندا ہے آخر کار
ڈُکھّاں کولھوں توں گھبرا تے مخفی ہمّت محض نہ ہار

سینے اُتّے خنجر ہووے بھانویں گردن تے تلوار
سچ آکھݨ توں ول وی مخفی ٹلدا کئینی مرد سچار

تنگ تھی مخفی پر ننگ نہ تھی کہیں توں منگ تے چیز اُدھار
بندہ لانڑھیں وندتاں ہووے پر نہ ہووے ڈیوٹے دار

نہ فخریل خدا کوں بھاندے نہ بے صبرا بد کردار
رب کوں مخفی بھاندے بندہ عاجز صابر شکر گذار

ہووے فاسق فاجر بھانویں سخّی ہوندے رب دا یار
پڑ ویندا ہے شوم دا پیڑا مرد سخی لنگھ ویندے پار

اینکوں پلّے بدھ گھن مخفیؔ ڈیویں نہ اے قول وِسار
بٹّی دا ہے ہر کئی ساتھی وِگڑی دا کئی کینئی یار

وڈّے اَہدن اُتّم کھیتی وَدھ وَدھ تھیندے ڈھیر وپار
نوکر کہیں دا کیوں سڈواوے ہووے مرد جھڑا خود دار

نہ کر دنیا دولت کٹّھی نہ توں ماڑیاں محل اُسار
تیئیں تاں دُنیا دے وچ مخفی رہنٹے صِرف ڈیہاڑے چار

بُکھ دے ہتّے وچ ڈِتے ہن بال کہیں، کہیں سٹّین مار
فکر عوام دی کہیں کوں کینئی کرسی دا ہے بھوت سوار

لیڈر کُوڑے ، حاکم راشی ، تاجر دوکھے باز مکار
کیندا کیندا ڈکھ میں روواں ، ہِک ہے دِل تے درد ہزار

وڈّیاں دیاں ہن گالھیں سچّیاں پلّے پدھا اے گالھیں یار
بھجدیاں پچھوں بھج نہ ہرگز گلّر دے وچ بیج نہ ہار

مُلّاں چور گواہ ہن بانگے رشوت دا ہے گرم بزار
وِک ویندے ہن جج خود مخفی رُل ویندے ہن اِتھ حقدار

ہر ہِک کھوٹے شخص دی پیڑی پڑ ویندی ہے آخر کار
نیّت صاف رکھے جو مخفی تھیندن اُوندے بیڑے پار

چار ڈینہاں دی زندگی مخفی غفلت وچ نہ محض گذار
جھک ونج رب دے در تے جھُک ونج کر گھن توبہ استغفار

ہستی اپنْی آپ مٹیسیں تاں کُجھ پیسیں شان وقار
داݨہ مِٹّی دے وچ رَل تے تھیندے مخفی گُل گلزار

مَیل کُچیل لہا تن من دی کر گھن مخفی ہار سنگھار
موت دا سڈ ہے پووݨ والا تھی ہر ویلے نال تیار

صورت کوں نی ݙٹھا ویندا ݙیکھݨا پوندا ہے کردار
سیرت رَہندی ہے نت مخفی صورت صرف ݙیہاڑے چار

رب دے ذکر اندر ہے مخفی دِل دا چین سکون قرار
چھوڑ ݙے جھیڑے جھگڑے سارے رب کوں دم دم نال پکار

معافی منگ ہر ویلے رب توں کر تے غلطیاں دا اقرار
تھی مایوس نہ اصلوں مخفی پاک خدا ہے بخشݨہار

رہݨ مناسب ہوندا نی اُتھ ہوون جتھّاں ڈُوں سردار
لڑّن سانھ پٹیجن بوٹے سچ آکھیے کہیں مرد سچار

ڈِس مخفی کیا ایں توں ودھ تے گھُلسی ظلم دا ڈھیر اندھار
لوڑھا پیّا رڑھ کوں چڑدے ڈاکو بݨ ڳن تھانیدار

نہ محفوظ سکول ریہے ہن نہ دفتر نہ شہر بزار
نہ محفوظ کوئی ہے گھر وچ دہشت گردی ہے چودھار

رہ نی سڳدا اُتھ اُوں ویلے مرد کوئی وی عزّت دار
رکھیّاں کوٹھوں تھی ونجّے جتھ جیڑھے وقت کراری جھار

شرم حیا ہے زیور زن دا عزّت عصمت ہار سنگار
صورت کیئنی ڈِٹّھی ویندی ڈِٹّھا ویندا ہے کردار

ونجٹاں پار تے پچھنٹے لانگھے پڑھ بسم اللہ ڈے ترپ مار
سوچیں پیّا بندہ بُگیّا رب دی آس تاں پیڑے پار

کئی کہیں دانی دنیا دے وچ سچ ہے سچ ہے یار
بن مطلب دے کون کریندے مخفی کہیں دے نال پیار

تحفے ڈیوو ہک ڈوجھے کوں ودھدے تحفیاں نال پیار
روز دا آنوٹ ونجّٹ مخفی کر ڈیندا ہے ختم وقار

ہر بدمعاش کمینے شخص کوں ڈیندے ڈنڈکا اَنت سُدھار
پیڑی تے نہ چڑّھے گڈّاں ، گڈّاں دے ہے کیا اختیار

ہولے ٹُردی ہے جو نازو تیز ٹُرے جو او ہریار
نہ ٹُر ہولے ، نہ ٹُر تِکّھا رکھ نت ادھ وِچلی رفتار

پہلوں تولیں وَل کجھ بولیں رکھ تے نرم سدا گُفتار
ہستی جتنی کر توں مستی ، ہستی توں ودھ حپ نہ مار

محنت دا کئی مہٹاں کئینی محنت وچ ہے شان وقار
گِدّڑ بے دی ماری کھاندے ، شیر کریندے آپ شکار

محنت وچ ہے عظمت مخفی محنت وچ ہے چین قرار
دنیا وچ ہے بیشک ساری محنت دے دم نال بہار

لذّت وچ ہن ودھ ہِک بے توں امب پنڈ سیب انگورانار
سچ پچھدیں تاں ہر ہک پھَل توں پھَل محنت دا ہے چس دار

شینہہ بُکھ مرّے در بھ نہ چرے کیوں چھوڑی اے قول وسار
منجھّیں کوں ہے پڈّنڑ مہٹاں لکھ دریا پے ہوون تار

اپݨی پئی تے ہے دی وِسری ہے اے گاِل حقیقت یار
فِکر اندیشے سول سڑاپے مرݨ توں پہلے ݙیندن مار

ݙیکھ گھنیں توں پوسی مخفی انت اُنھاں کوں رب دی مار
خون غریب دا پیندن جیڑھے ظالم حاکم تے زردار

اڄ دا کم نہ سٹ توں کل تے کل کہیں کیئنی ݙٹھّی یار
وقت نماز دا خاص چُکا تے بے وقتیاں نہ ٹکراں مار

حسرت والے داغ جگر دے ݙیکھ تے آندے یاد شمار
دفتر ڈھیر گناہاں دے ہن باجھ حساب توں بخش غفار

حق باطل دی آندی پئی ہے مخفی ازل کنوں تکرار
جیت ہمیشاں حق ویندا ہے باطل آخر ویندے ہار

اللہ پاک کراوے ہر کوں مخفی کعبے دا دیدار
حاجی کوں حج ڈھوندے ایویں جیویں کپڑے کہیں کوں کھار

عِلم ہے وڈّی دولت مخفی علم دے ہِن ہر جا انوار
عِلم خزانہ او ہے جیکوں چھِک نی سگدے چور چکار

جیجھا بیج رہیندا ہے کئی چیندے مخفی اوجھی بار
نفرت دا پٹ بوٹا مُنڈّھوں اُلفت دا نت بیج کھِلار

مُلّاں چور گواہ ہِن بانگے ظلم دا ہے ایں گرم بزار
بے دی جاہ تے کر ڈیندے ہِن راتو رات مسیت تیار

جتھ جتھ وَس لگّے ویندے کہیں دا ہیٹے داحق گھندے مار
سچ ہے مفت شراب ملے تاں قاضیاں دا نی کئی اِنکار

چور کوں پوندا مور ہے اکثر چور توں ہوندے مور طرار
کانواں توں پلویندی بچے کوئل کتنی ہے ہُشیار

مُلک میڈے کوں لُٹّی ویندن چکّیں ہتھّیں چور چکار
ایویں لگدے رَل بَگن مخفی چوراں رَلّے چوکیدار

امن اُتھاں نی ہوندا جتھّاں ظلم دا ہووے گرم بزار
جتھ اِنصاف وِکاوے مخفی رُل ویندے ہِن اُتھ حقدار

سب توں بھیڑا اونکوں سمجھیں ہے جو شخص نمک مردار
جیڑھا کُتّا سئیں کوں پٹّے ہوندے گولی دا حقدار

سمجھ نہ مخفی آپ کوں اصلوں سب توں عاقل تے ہشیار
ہر نَیلے توں دَیلھا ہوندے ہر فنکار توں ودھ فنکار

باردے نال سدا رہ مخفی بھانویں جیت تے بھانویں ہار
چھوٹا پانٹی ڈیکھ تے ہرگز وڈّے وڈّے ٹپ نہ مار

گھاٹا وادھا رب دے وَس ہے چھوڑ ڈے مخفی سوچ وچار
بندہ مِنڈ ے مالک ڳِنڈ ے مالک دے ہے سب اختیار

جیڑھے وقت ڈکھیندا ہے چا ڈالر کئی امریکہ چار
بکھّے حاکم اَہدن مخفی اساں نوکر توں سردار

جیڑھے وقت ڈکھیندا ہے چا لیڈر کُئی وی پیسے چار
ووٹر اونکوں اَہدے مخفی میں ہاں نوکر توں سردار

سرمد محض نہ ہٹّیا بھانویں چل ڳئی گردن تے تلوار
شہ منصور قبول چا کیتی عشق اِچ نال خوشی دے دار

کیتے ہجر تیڈڑے تن کولا اکھیں روندین نیر ہزار
عید سعید قریب ہے سانول رب دا ناں من موڑ مہار

جیندا کھاوو اُوندا گاوو قول ایہو نہ مخفی وِسار
کھا پی تے جو شخص نہ منّے ہوندے خاص نمک مردار

نہ کھا تتّی روٹی مخفی نہ پی پانٹی ٹھڈّھا ٹھار
نہ ونج ٹُر تے کول کہیں دے چھندیں جے کُجھ شان وقار

دل دا راز جو ڈیندے کہیں کوں تھیندا ہے او اَنت خوار
نکل ونجے جئیں ویلے خوشبو تھی ویندا ہے پھُل بے کار

ہتھوں ڈیوݨ خُلق ونجاوݨ ڈے تے کہیں کوں چیز اُدھار
اپنے پیریں اُتّے مخفی تیز کُہاڑی آپ نہ مار

ووٹ امانت قوم دی ہے پر اُونکوں ڈِے جو ہے حق دار
ڈِے تے ووٹ کمینے کہیں کوں حق والے دا حق نہ مار

گھوڑا سوکھا سودھا گھنّیں ہووِس بھانویں گھٹ رفتار
ڈاند وَہا تے گھنّیں مخفی ڳاں منجھ گھنّیں کڈھ تے دھار

چندرے پتر پُجّانی سگدے سُکھ پیو ماءکوں رَل تے چار
جتنا ڈِیندا ہے سُکھ مخفی پتر ہِکو لائق ہشیار

ہے دستور زمانے دا اے کم یاراں دے آندن یار
ڈُکھ وچ جیڑھا کم نہ آوے ہے اُوں یار تے حیف ہزار

ہٹکیا ہا مَیں اَے دل تیکوں نہ کر عشق دے ونڄ وپار
پھاتھی ہیں تاں پھتک نہ پئی ہُݨ پھتکݨ تیڈا ہے بیکار

لکھّوں لکھ تھی ویندن مخفیؔ ہووے بخت جیڈن بیدار
کُرتے پیڑے پڑ ویندے ہِن سیت جیڈن چاڈیوے ہار

ابتر دور جو آ گئے مخفی ہر کُئی چڑھ پے کرن شکار
ذات دی رِکرڑی گپ وچ سرڑی یارب سئیں توں خیر گزار

اُوندے نال نبھاویں مخفی جیندے نال کریں اِقرار
بھانویں ہووے دُشمن تیڈا بھانویں ہووے جگری یار

زور تے زر جیں مالک بخشے ہر دم اُوندا شکر گزار
کہیں کمزور بشر دی کنڈ تے رکھ نہ مخفی بالکل بار

وڈّے ٹھیک اکھیندن مخفی وڈیاں دی نہ گال وِسار
اَسّوں کتّیں جو گھٹ کھاوے تھیندا نی او شخص بِمار

ہمّت جیڑھا شخص کریندے پچ ویندے او آخر پار
ہمّت ہار ونجے جو بندہ پڑ مردا ہے اَدھ وچکار

شرم حیا ہے زیور زن دا عزّت ، عصمت ، ہار سنگار
سیرت مخفی رہندی ہے ہِنت صورت صرف ڈِیہاڑے چار

نانگ کہیں دے یار نی بنْدے نانگاں تے نہ کر اِتبار
ڈِنگ مارݨ توں محض نی ٹَلدے جیڑھے وقت وی لگدے وار

جیندے نال خدا خود ہووے آ نی سگدی اونکوں ہار
وڈّے ٹھیک اکھیندن مخفی اللہ یار تاں بیڑے پار

ہِک ہِک ہوندے تے ڈِوں یارھاں گال ایہا نہ محض وِسار
کر نی سگدا کُجھ اُتھ قاضی ہن جتھ راضی گھوٹ کنوار

دشمن تیڈے ہنر کوں مخفی ، کرتا ہے نت عیب شمار
توں ہئیں بھانویں نازک پھُل پر دشمن دی اَکھ وچ ہیں خار

رحمت رب دی ہے نت جاری پر اے گالھ نہ محض وِسار
ڈیدے ڈیندے رب جو کجھ منگدے وقت افطار دے روزہ دار

یاد خدا کوں کر ہر ویلے غفلت وچ نہ وقت گذار
جو دم غافل سو دم کافر صوفیاں دا نہ قول وِسار

ڈیکھ مقدّر دے کم مخفی ڈاند گیا تیلیاں دا پار
اُتھ وی تلاں دی ہک گھانی پئی ہئی اوندے کانڑ تیار

وڈیاں دی اے گالھ بھُلا نہ بدھ گھن اینکوں پلّے یار
ساری مڈّی ویندی ڈیکھ تے اَدّھی کوں ہتھ گھِتّو مار

بے کم چھوڑ تے سب توں پہلے یاد اِنھاں کوں کر گھن یار
تیرھاں سُنتاں پاک نبیؐ دیاں فرض وضو دے ہن جو چار

تیں وچ عیب بہوں ہِن مخفی توں نہ کہیں دے عیب پھرول
پاک خدا تاں رکھدے پردے توں کیوں بنڈیں پھاڑیا دول

ڈیندی ہے ہک غلطی مخفی ساری عمراں کیتے رول
کندھیاں کوں وی کن ہوندے ہن پہلوں تول تے وَل کجھ بول

ڈیندی ہے ہک غلطی مخفی ساری عمراں کیتے رول
تھئی کوں گھوڑے مل نی سگدے پہلوں تول تے وَل کجھ بول

ڈیندی ہے ہک غلطی مخفی ساری عمراں کیتے رول
منہ توں نِکتی گال پرائی پہلوں تول تے وَل کُجھ بول

ڈیندی ہے ہک غلطی مخفیؔ ساری عمراں کیتے رول
ککّھاں کوں وی گن ہوندے ہن پہلے تول تے ول کجھ بول

ڈیندی ہے ہک غلطی مخفیؔ ساری عمراں کیتے رول
چھُٹّے تیر وَلا نی وَلدے پہلے تول تے وَل کجھ بول

ڈیندی ہے ہک غلطی مخفیؔ ساری عمراں کیتے رول
ڈِدّھی تھنّٹیں پے نی سگدی پہلے تول تے وَل کجھ بول

ڈیندی ہے ہک غلطی مخفیؔ ساری عمراں کیتے رول
گزریا ویلا ہتھ نی آندا پہلے تول تے وَل کجھ بول

ڈیندی ہے ہک غلطی مخفیؔ ساری عمراں کیتے رول
منہ توں نِکتی کوٹھیں چڑّھی پہلے تول تے وَل کجھ بول

یاد ہمیشاں رکھّیں مخفیؔ وڈّیاں دا اے سچّا بول
تریہا کھوہ تے خود ٹُر ویندے کھوہ نی ویندا تریہے کول

اپݨی بولی چھوڑ تے مخفی اگلیاں نسلاں کوں نہ رول
توں ہیں پُتر سرائیکی ماء دا اپݨی ماء دی بولی بول

وڈّیاں دیاں ہن گالھیں سچّیاں یاد اُنھاں دا رکھ اے بول
دین ونجایا دولت پچّھوں دولت محض رہی نہ کول

قسمت تخت تے آن بلہیندی قسمت ڈیندی مخفی رول
وَر،تاں ماپیو گول تے ڈیندے قسمت کئی نی ڈیدھا پھول

شان تیکوں رب اتجھی بخشی اَے محبوب عرب دا ڈھول
لکھ سُلطان سکندر تیڈے قدم قدم توں ڈیواں گھول

حُسن تیکوں رب اتجھا بخشیا اَے محبوب عرب دا ڈھول
لکھّاں یوسف ثانی سوہنٹے حسن تیڈے توں ڈیواں گھول

جھُمّر کھیڈنڑ والے آپے پچ ویندن جتھ کھڑکے دول
سچ ہے مخفیؔ چندرا گھِندے چندرے کوں سو کوہ تے ٻول

جیڑھی جاہ دے لوک نہ کرّن پورا مخفی ٻول تے تول
نہ رَہندی ہے برکت اُتھّاں نہ سُکھ چین تے عیش اَلول

چِٹّے کپڑے کھیسے خالی ایسبگول تے کجھ نہ پھول
کپڑیاں وچ ہے ہر کئی ننگا دول دے وچ ہے مخفی پول

چِٹّے کپڑے کھیسے خالی ایسب گول تے کُجھ نہ پھول
ڈِڈھ وچ گُڑگُڑ، مُچھ تے چاول دول دے وچ ہے مخفی پول

چِٹّے کپڑے کھیسے خالی ایسب گول تے کُجھ نہ پھول
آندراں بُکھیاں، مُچھ تے چاول دول دے وچ ہے مخفی پول

ہر ہِک دے کم آندا رہ بس ہر ہِک نال توں مِٹھّا بول
پر نہ بھید کہیں کوں ڈیویں یاد رکھیں اے میڈا بول

سمجھیں ڈھیر نصیحت ایہا بدھ گھن پلّے میڈا بول
ضامن کہیں دا محض نہ پویں پیسہ ڈیویں گنڈّ ھوں کھول

وڈیاں دا من مخفی آکھیا لُچّے نال نہ اصلوں بول
عزت چھندا ہئیں تاں چپ رہ نہ تاں ڈیسیا اپڻا گول

وڈّے ٹھیک اکھیندن مخفی یاد اُنھاں دا رکھ اے بول
یا تاں لڑدے مرد بہادر یا وَت لڑدا ہے اݨ بھول

ڈیندی ہے ہک غلطی مخفی ساری عمراں کیتے رول
حال سناوݨ بھرم ونجاوݨ پہلوں تول تے وَل کجھ بول

عزّت اپݨی چھندا ہئیں تاں ہر ہک نال توں مِٹھّا بول
ٹُر اَئے دی کر عزّت مخفی توں نہ ٹُر تے ونج کہیں کول

ویندی ہے ہر چیز اصل تے یاد وڈیاں دا رکھ اے قول
سپ دا بچّہ ہوندا ہے سپ نَول دا پُتر ہمیشہ نَول

آ مخفی بہہ کول اساڈے سݨ ساڈی ہمسائی دا حال
بھاجی نال ہے روٹیاں منگدی مکّھݨ منگدی چھا دے نال

او گھر بُسّا بُسّا لگدے جئیں گھر وچ نہ ہووِن بال
مُولی پتراں نال ہے سوہݨی وسّل سوہݨا بھُوکاں نال

اساں مخفی کھرّے جو ہئیں ، کھرّی ہے ہر ساڈی ڳال
اَئی ہے عادت جان دے رَلتے ویسی اَنت جنازے نال

رب دی ڳنڈھی پکڑی ہے بس بندے دے نی وَس کُئی ڳال
بھَج بھَج رُنّی توڑ نہ پُنّی ، وڈے ڈیندن ٹھیک مثال

ایندے وچ کُئی کوڑ نی مخفی ٹھیک سیاݨے کر ڳن ڳال
حکمت نال جھڑا کم تھیندے تھی نی سڳدا زور دے نال

باجھ مُناریاں محل نی چھکدے دَر نی چھکدا بِن درسال
باغ پُھلاں دے نال سُہاندن انگݨ سُہاندن بالاں نال

بُکھ بہوں ظالم شئے ہے مخفی ہے بس بکھ دے نال مجال
ترائے ڈینہاں دے بکُھے اُتے تھی ویندے مُردار حلال

بولݨ ڈھیر نی ہوندا چنگاں غلطیاں تھیندن بولݨ نال
وݙّے ٹھیک اکھیندن مخفی تھوڑی ڳال تے ڈھیر کمال

وݙّے سچ فرمیندن مخفی یاد اُنھاں دی رکھ اے ڳال
ہک تاں سوڑھی جُتّی نہ گھن ݙوجھا دھار نہ بھاءگی ذال

جو شئے بݨّی ہے اوں بھجݨے یاد ایہا رکھ مخفی ڳال
ذات خدا دی رہݨے باقی ہے ہر شے کوں اَنت زوال

جتھاں ہووے ہر کُئی وݙّا ہووے ہر دی وکھری ڳال
اُتھاں مخفی جتیاں دے وچ ہے ہر وقت ونڈیندی دال

چادر ݙیکھ تے پیر دگھیرے جیڑھا رہندے او خوشحال
جیندے ہتھاں وچ چِھن ہوون تھی ویندے او انت کنگال

کُئی نی کہیں دا دَرد ونڈیندا نہ ڈٖے کہیں کوں مخفی حال
دِل دی دِل وچ، من دی من وچ وڈّٖے ٹھیک اکھیندن گاٖل

فخر وڈٖایاں چھوڑ تے مخفی رہ نت عجز نیاز دے نال
گاٖل ایہا رکھ یاد عروج کوں آندے ہک ڈٖینہہ انت زوال

ہر کوئی اپݨی رادھی چیندے نہ بھُل اے مشہور مثال
جو کجھ کہیں دے نال کریسیں او کجھ تھیسی تیڈٖے نال

فانی دُنیا کیتے مخفی نہ کر اتنے توں دھرتال
اَدھّی ہک دی خاطر ہرگز پیسے دا توں تیل نہ باٖل

سچ اَہدے ہِن وڈّٖے مخفی سگلے دی جنئیں کھادی دال
اونکوں پچھلے ویندے ہِن بھُل او نی رَلدا ٹبّر نال

کہیں دا حق نہ کھا توں مخفی رازق توں منگ رزق حلال
ہر شئے چھوڑ تے ٹُر ونجنڑے تئیں ونجنڑی کینی کئی شے نال

کئی کہیں دانی دنیا دے وچ وڈّے ٹھیک اکھیندن ڳال
بن مطلب دے کون کریندے مخفی پیار کہیں دے نال

کل تک جیندے گھر ہئی غربت اج او بندہ ہے خوشحال
وڈّے ٹھیک تاں اَہدن مخفی بݨ اَئی دی ہے ساری ڳال

ایندے وچ کُئی شک نی مخفی فائدے مند ہے اوڈھا مال
آمد ڈھیر تے خرچہ تھوڑا کھٹّے سونا کھاوے چال

گونگے دے ہتھ پڑھ نہ سنیہا ڈورے اڳّوں کر نہ ڳال
اندھے اڳّوں رو تے مخفی اپݨا آپ ونجا نہ حال

چھجّاں تلّے یار نی لُکدے وڈّے ڈِے ڳن ٹھیک مثال
دھی جے رُسّے تاں وَر منگّے رُسّے پُتر تاں منگّے ذال

رات دے پولِن تِتّر مخفی ڈِینہہ دے پولن جڈݨ زغال
یا تاں وقت دا شَہ مر ویندے یا وَل پوندے اَن دا کال

جیجھی کرݨی اوجھی بھرݨی وڈّیاں دی ہے ٹھیک مثال
جیڑھا شخص رُویندے کہیں کوں رَہندا کینی او خوشحال

اڄ تیڈی کل میڈی واری ایں وچ کئی نی کوڑ پلال
جیجھی کرݨی اوجھی بھرݨی وڈّیاں دی رکھ یاد مثال

ہر شئے ویندی اَصّل تے ہے وڈّے ٹھیک اکھیندن ڳال
بھیڑی ڳاں دے بھیڑے وَچھّے بھُل نہ اے مشہور مثال

فیدہ چا گھن وقت کنوں کجھ غفلت دے وچ وقت نہ گاِل
ایویں تاں نی اَہدے وڈّے قدرِ نعمت بعد زوال

اینددے وچ کُئی شک نی مخفی فائدے مند ہے ڳاوا مال
کھیروی ڈیندین ڳنویں ڈھک تے پھَل ہر سال رَلیندین نال

ٻال دی شالا ما نہ مرّے بڈھڑے دی نہ مرّے ذال
نہ تاں مخفی تھی ویندے ہن ڈوہیں حال کنوں بے حال

راضی رب کوں کرنا چہندیں تاں رکھ یاد ایہا ہِک گاِل
اپنٹی طرفوں کرّیں بھلاّ مخفی ہر ہِک شخص دے نال

ہستی جتنی کر توں مستی ہستی توں وَدھ کر نہ گاِل
آپ تاں موچم ساکھ بلوچم وڈّے ڈیندن ٹھیک مثال

بُھکّے دل دا رَہندے بُکھّا ہووے کول جتی زر مال
ہوندی ہے دِل نال امیری ، نی ہوندی زر مال دے نال

سٹ گھت سوچ وچار سبھے توں رکھ نت یاد ایہا ہک ڳال
جیڑھے مالک ڈِتّی ہے چُنج ڈیسی چوگ اوہو ہر حال

ایندے وچ کُئی شک نی مخفی ٹھیک سیانٹے اَہدن ڳال
سائیاں باجھوں مال ڈوہیلا گھر ہوندے گھر والی نال

عزّت دار دی عزّت مخفی واجب تیئں تے ہے ہر حال
کہیں بدذات دی عزّت کرتے گڈّاں دے گل گھت نہ لال

سچّا عشق کریندے جیڑھا مِلدے اونکوں قرب کمال
سجھ وی اُبھریا نہ ہا جے تک آکھی نہ ہئی بانگ بلال

اتجھی عمر نبھا ونج جگ وچ مخفی شان شرم دے نال
بعد مرݨ دے تیڈے ڈیون جگ وچ تیڈی لوک مثال

گالھیں میڈیاں سَٹ نہ تلّے بدھ گھن پلّے ہیرے لال
جِتھّاں آپ ہِلا وو ہِلدن ذال تے بال تے مُچھ دا وال

قیدی جیل دے چھُٹ ویندے ہن آخر ویلے وقت دے نال
عشق دے قیدی دا ہوندا ہے مرݨ توں پہلے چھٹݨ محال

دِلبر دے ہن ہوٹھ گلابی نین شرابی ونگرے وال
پتلی چیل تے قدمن موہݨا مور کنوں وَدھ سوہݨی چال

بھانویں کاں سو سال وی سِکّھے سِکھ نی سگدا مور دی چال
فطرت ہووے جیڑھی کہیں دی رَہندی ہے او ہر دم نال

کلمے ہِک دے بدلے بھوڳیا کتنا شَہ منصور وبال
منہ توں نِکتی کوٹھیاں چڑّھی سوچ سمجھ تے کر ہر ڳال

کلمے ہِک دے بدلے بھوڳیا کتنا شَہ منصور وبال
منہ توں نِکتی ڳال پرائی سوچ سمجھ تے کر ہر ڳال

کلمے ہِک دے بدلے بھوڳیا کتنا شَہ منصور وبال
چھُٹّے تیر نی واپس وَلدے سوچ سمجھ تے کر ہر ڳال

کلمے ہِک دے بدلے بھوڳیا کتنا شَہ منصور وبال
تھئی کوں گھوڑے مِل نی سگدے سوچ سمجھ تے کر ہر ڳال

کلمے ہِک دے بدلے بھوڳیا کتنا شَہ منصور وبال
ڈُدّھی تھنّڑیں پوندی کئینی سوچ سمجھ تے کر ہر ڳال

کلمے ہِک دے بدلے بھوگݨاں پئے ویندا ہے ڈھیر وبال
گزریا ویلا ہتھ نی آندا سوچ سمجھ تے کر ہر ڳال

کلمے ہِک دے بدلے بھوگݨاں پئے ویندا ہے ڈھیر وبال
کندھاں کوں وی کن ہوندے ہِن سوچ سمجھ تے کر ہر ڳال

ہِکڑا کلّہا ڈُوجھا بھلّا ترِیجھا ڈِیندے کم کوں ڳال
اوکم توڑ نی چڑھدا اکثر جئیں وچ ہوون ترائے بھئیوال

ٹِنڈ وچ دانڑے کڈھݨ کُٹانڑے ڈِیندن وڈے ٹھیک مثال
چار ڈِیہاڑے چیتر جو وَس پئے کڈّݨ پئے ڳن بکروال

ݙِگا کرّے سب کوں سِدّھا اے ہے اوندا خاص کمال
پیڑی تے نہ چڑّھے گڈّاں اُوندی نی اے محض مجال

نہ سو کاری نہ ہک آرھی سچ ہے بیشک سچ اے گال
ساری فوج کوں ڈیکھ توں مخفی کھڑ دے ہک جرنیل سنبھال

مرداں نال تاں ہووِن غرضاں غرض نہ پووے دَلّے نال
دَلّا شخص کپیندا ہے نگ ہِت جُتی دے تلّے نال

بݨ تے حاجی نیک نمازی وچ تبلیغ ریہوں کئی سال
وَل وی لتّھی میل نہ من دی چِٹّے بھانویں تھی گئے وال

اے نہ سمجھیں صرف شَہاں دے کوٹھوں ہوندا ہے زر مال
بادشہاں دے کول نی ہوندے ہوندن گودڑیاں وچ جو لال

لائق پُتر سمجھ نہ اُونکوں جیڑھا صرف کماوے مال
لائق او ہے جو پیو ماء دی لہندے ویلے نال سنبھال

لائق پُتر سمجھ نہ اُونکوں جیڑھا پالے ذال تے بال
لائق او ہے جو پیو ماء دا رکھدے مخفی ڈھیر خیال

مارو تیر دے نال نہ اونکوں نہ مخفی تلوار دے نال
دشمن کوں جے مارݨ چہندو مارو صرف پیار دے نال

ہر ہک نال اَلا توں کھِل تے نہ کر جھگڑا کہیں دے نال
بندہ تاں ٹُر ویندے پر نت رَہ ویندی ہے اُوندی گال

جُو فا ہوندے ہر کوں پیارا یاد ایہا نت رکھّیں گال
بخشش سو سو لیکھا جَو جَو وڈّے ڈیندن ٹھیک مثال

گھاٹی یاری جان دا خطرہ سچ ہے مخفی سچ اے گال
ڈھیر مِٹھائی وچ پَے ویندن کیڑے ہے مشہور مِثال

کرنی سگدا کھیں دے دِل تے راج کوئی تلوار دے نال
راج دِلاں تے تھیندا ہے بس مخفی صرف پیار دے نال

سبھے گالھیں بھُل ونج بے شک رکھ پر یاد ایہا ہِک گال
بُرّے نال ہے بھَلا اینویں جیویں بُرّا بھلے نال

ویندی ہے ہر چیز اَصل تے جیویں پیو ماء اُونویں بال
لال ہمیشہ لال جمیندن خالاں وچوں جمدن خال

ہووے جو باپردہ مخفی بہتر سب توں ہے او ذال
کیوں جو ہر بے پردہ عورت ہوندی ہے شیطان دا جال

ذِکر خدا دا کر نِت مخفی عمر اَجائی محض نہ گال
دین اُتے کر عمل مُکمّل دین دے وچ گھِن خود کوں ڈھال

نال ایمان دے موت خدا توں منگ مخفی نہ منگ زر مال
مال قبر وچ نال نی ویندا ، ویندا بس ایمان ہے نال

لَل ہِن ڈِوہیں محض وِللّے یاد ایہا نِت رکھیں گاٖل
گنگے دے ہتھ سنیہا ڈیوݨ ڈورے نال ونڈاوݨ حال

ہر ہک بات کوں بات نی اَہدے بنڈی بات ہے مشکل نال
اپݨی بات نہ بݨّے جیکر وڈّیاں دی نہ بݨّی گاٖل

سنگ ہووے تاں رنگ وی ہووے ہوندا ہے سنگ رنگ دے نال
رنگ نہ ہووے تاں سنگ کیہاں وڈّے ٹھیک اکھیندن گاٖل

وڈّیاں دی ہے بے شک مخفی سولھاں آنے سچ اے گاٖل
چیز جہڑی ہے آندی جلدی ویندی وی ہے جلدی نال

سجناں دی کر خدمت رج تے نال بلھا تے ونڈ گھن حال
سجّن روز نی مِلدے مخفی سجّن مِلدن قسمت نال

وال رکھاوے اوہو مخفی جو رکھ سگّے خوب خیال
ٹھیک سیانے اَہدے ہِن جو وال سنگھار تے وال جنجال

منگ ایمان خدا توں کامل منگ نہ مخفی توں زر مال
ہَن جوساری دُنیا دے شہہ کُئی شے محض نی چاہے نال

ہووے ہنر کوئی وی مخفی حاصل تھیندے سِکھّن نال
عالِم نال پڑھن دے بندے خوشخط بندے لِکھّن نال

انڑ مُل ہے ہر نعمت رب دی یاد رکھیں پر نت اے گال
دنیا دی کئی نعمت مخفی رل نی سگدی پیو ما نال

چالھی سال دا تھی تے بڈیا وڈّیں بالاں نال توں پال
سر وچ پلّیے کھیڈن چلّیے وڈّے ڈیندن ٹھیک مثال

جیکوں ڈیکھو اوہو مخفی بھرّیا وڈّے کاوڑ نال
تاہوں تاں ہر وقت ونڈیندی پئی ہے جُتیاں دے وچ دال

ہووے جیڑھا لیڈر کھرّا کھرّی کرّے جو ہر گال
دامے درمے سخنے قدمے تھیوو مخفی اوندے نال

عزّت وڈّی شئے ہے مخفی، عزّت دا رکھ خاص خیال
جان ونجے پر آن نہ ونجّے ڈے ڈے گن وڈّے ٹھیک مثال

اوندے شر توں بَچّیں مخفی جیندے نال کریں توں بھلاّ
جے تئیں اپنّا خون نہ پھِٹّے او تک نِکل نی سگدا ملاّ

ہک تاں مخفی ہر صورت وچ بھُلٹاں نی تیں کہیں دا بھلّا
ڈوجھا کہیں دی شے کوں ڈیویں زور مسئیں نہ ہرگز وَلّا

سچّی مخفی جیکوں آکھو تھیندے اگّوں او کھڑ نلّا
ٹھیک وڈیرے اَہدن سڈ نہ دَلّے شخص کوں منہ تے دَلّا

سدھّا رستہ محض نہ چھوڑیں بھانویں ہووے جتنا وَلّا
ہر ہِک نال بھلائی کرتوں آپ بھلے تاں جگ وی بھلّا

ہک تاں جو کجھ تھیوے مخفی رستہ محض نہ چھوڑیں سچ دا
ڈوجھا گال ایہا بدھ پلّے کاروبار نہ کرّیں کچ دا

قرضہ آخر بھرنٹا پوندے قرضہ مخفی کئیں چھُٹدا
جیرڑھا شخص زکوٰۃ کڈھیندے اُوندا مال کڈہیں نی کھُٹدا

نیّت جیندی ہووے کھوٹی تردا کینئی اُوندا بیڑا
عزّت اونکوں مِلدی کینئی ہوندا شخص ہے لوبھی جھڑا

سِدّھی اَئی کوں شینہہ نی ماریا وڈّیاں ہے اے سچ فرمایا
وڈّیاں دیاں ہن وڈّیاں ڳالھیں وڈّیاں دا کہیں اَنت نی پایا

بھَلاّ کر تے بُرّا چاوو وڈّیاں ہے اے سچ فرمایا
بلّی شینہہ کوں سبق پڑھایا اُلٹا اونکوں کھاوݨ آیا

لوبھی لوبھ کوں چھوڑ نی سگدا وڈّیاں ہے اے سچ فرمایا
کُتّا پکڑ تے راہ ٻلھایا وَل وی چکّی چٹّݨ آیا

جتھّاں ہووے ڈھیر خوشامد اُتلے ہوَں دا شالا تالا
اُتھّاں محض نہ کھاویں دوکھا سمجھیں دال اچ ہے کجھ کالا

تروٹا بُرّی چیز ہے مخفی تروٹا رب نہ ڈیوے شالا
تروٹا کر ڈیندے منہ کالا ، تروٹے والا جگ دا سالا

گھاٹا تروڑ سٹیندے گاٹا ڈیوے نہ رب گھاٹا شالا
گھاٹا کر ڈیندے مُنہ کالا گھاٹے والا جگ دا سالا

نہ نِت ہِکّا رُت ہے رہندی نہ نِت رہندے ہِکّو ویلا
چنگاّں اوہو رہندے مخفی چھوڑ ونجے جو بھریا میلا

پانڑی وچ ہے مست ہِٹھاڑی روہی وچ ہے مست روہیلا
منجھّیں گائیں دا کیہاں میلا او جھنگ چردیاں تے او بیلا

نہ خوش رہندے روز ہٹھاڑی نہ خوش رہندے روز روہیلا
ڈکھ سُکھ بھینڑ بھِرا ہِن مخفی نِت نی رہندا ہِکّو ویلا

جیجھی مجلس اوجھی خصلت جیویں گُرّو اُونویں چیلا
جیجھے سَمدن اوجھے چمدن ، کالی بھیڈ دا کالا لیلا

جیجھے سَمدن اوجھے چمدن کالی منجھ دا کالا کٹّا
گھر دی مرغی دال برابر گھر دا پیر تے چُلھ دا وٹّا

ہک تاں اپنی ڈِہی کوں مخفی اَہدا نی کُئی بندہ کھٹّا
ڈُوجھا وڈّے ٹھیک اکھیندن گھر دا پیر تے چُلھ دا وٹّا

مرد سیاٹّا گھندا کیئنی دھی تے بھینڑ دا ہرگز وٹّا
وڈّے اَہدن وَٹّہ سٹّہ ہِک سر مِٹّی ہِک سر گھَٹّا

اچھّے وقتاں دے وچ مخفی نیکی نی جو شخص کریندا
بُرّے وقتاں دے وچ بے شک ہے او بندہ ڈُکھ بھگتیندا

اپنے من کوں مار توں مخفی چھوڑ ڈے باقی ہر ہک پنگا
وڈّے اَہدن جے من چنگا تاں ہے کٹھڑے دے وچ گنگا

بٹھّے بھنّیں وَیری لہندے، عشق تے مشک لُکائیں نی لُکدا
چھانٹی وچ نی کھڑدا پانٹی سخّی کول نی پیسہ رُکدا

اُوں کم دے نہ لگّیں نیڑے او کم کھاندا محض نی وارا
جیڑھے کم وچ ہووے مخفی بی بی توں خود برقعہ بارا

ہر بندے دی سَیت دا رَکھّے ، روشن اللہ پاک ستارا
وقت جو پئے گے دریاواں کوں پھُلّو نائی وی بݨ گے تارا

احمق گال سمجھدا کینی کھپ نہ احمق نال کھپارا
مرد عقل مند کیتے مخفی کافی ہوندے صرف اشارا

دشمن دی ہے اے مجبوری نقص کڈھݨ توں او نی راندھا
کیوں جو چام چٹھے دی اَکھ کوں سجھ دا نور نی ہرگز بھاندا

سچ کوں مرچاں کوڑ کوں ڳُڑ ہے ہیں ڳالھوں تاں سچ نی بھاندا
بُغض حسد تے کینہ ودھ ڳے کئی نی کہیں دا کھادا ساندھا

فخر وَݙائی چھوڑ ݙے مخفی فخر خدا کوں محض نی بھاندا
رَہ توں عجز دے نال ہمیشاں اڳّوں پے کوں شینہہ نی کھاندا

اے تاں ڳال ہے سچّی مخفی ایندے وچ کُئی کَئینی رولا
جیڑھی ݙِھکدی ݙھیر ہے اُوہا بھن ݙیندی ہے آخر ݙولا

ماڑیاں محل بݨیندے جیڑھا پے کوں لُٹ تے ہے او بھولا
وݙّے سچ فرما ڳن مخفی بئیمانی دا پندھ ہے تھولا

جیویں لگّے تیڈا پھُدّو اینویں کہیں دا کیئنی لگّا
سچ ہے مخفی پھُل نہ سگّا اُٹھی کھڑا آپے ڈھگّا

اُونویں وی تاں ہوندے بندہ اپنڑے مطلب دے وچ اندھا
کھڑ مظلوم دے نال توں مخفی کندھے نال رَلا تے کندھا

حاسد بندہ کہیں بندے دا کھادا ہرگز سہہ نی سگدا
کہیں دا کئی وی ہووے دشمن نقص کڈھنڑ توں رہ نی سگدا

ایندے وچ کُئی شک نی مخفی موئے دے پچھّوں کُئی نی مردا
پر اے گال بھُلا نہ اصلوں لوہا لکّڑ نال ہے تَردا

اوندے گھر نی ہوندی برکت رہندے شخص جہڑا نِت سُتّا
صوفی جے کُئی دوکھا ڈیوے سمجھیں او ہے پیٹ دا کُتّا

اوندی شئے کوں چیندے بِلّا جیڑھا شئے کوں رکھے وِلھّا
بِلّا تاں ہے آخر بِلّا بِلّے اُتّے کتھ دا کِلّا

باجھ نصیب دے کجھ نی مِلدا سو دی گال ایہا ہے ہِکّا
وڈّیاں اکھّیں ہن اُوں رب دیاں مَتھّاڈ یکھ تے لیندے ٹِکّا

تیکوں کہیں دے نال بھلا کیا توں کر مخفی اپنا دھندھا
پر اے خاص خیال رکھیں ہک لالچ وچ نہ تھیویں اندھا

پاٹی محض جُدا نی تھیندا پاٹی وچ لکھ مارو سوٹا
جٹ سو سونے دا بن ٗ ونجے وَل وی پِتّل کوٹھوں کھوٹا

جتنا خرچہ اتنا چرچا اے ہے مَیں اَزما تے ڈِٹّھا
سچ ہے جتنا گڑ گُئی پاوے ، اُتنا مخفی تھیندے مِٹّھا

جتنی حرکت اُتنی برکت اے ہے میں اَزما تے ڈِٹھّا
سچ ہے جتنا بگڑ کُئی پاوے ، اُتنا مخفی تھیندے مِٹھّا

جتنی خدمت اُتنی عظمت ، اے ہے میں اَزما تے ڈِٹھّا
سچ ہے جتنا بگڑ کُئی پاوے ، اُتنا مخفی تھیندے مِٹھّا

جتنی گوڑی اُتنی ڈِوڑی ، اے ہے میں اَزما تے ڈِٹھّا
سچ ہے جتنا بگڑ کُئی پاوے ، اُتنا مخفی تھیندے مِٹھّا

اپناں پُتر نظردے سوہناں کوجھا ہووے بھانویں رِکّھا
جیڑھے شودے کُجھ نہ ڈِٹھّا اُوندے کیتے چھچھڑا مِٹھّا

چوسا ڈھیر مناسب کیئنی قول ایہو رکھ یاد توں مِٹھّا
چوپڑی کھادی کہیں نہ ڈِٹّھی ، پاڑیا پاتا ہر کہیں ڈِٹھّا

جو کجھ ہا منظور خدا کوں انت اُوہو ہے مخفی تھیّا
پکّی رَڑھ تے کورا پیّا سِٹّا ثابت ہِک نہ ریہا

میں تاں ایہو ڈِٹھّے مخفی او بندہ ناکام نی تھیّا
اَمّاں ابّے دے جو اگّوں کیتی رکھدے جِیّا جِیّا

نہ ہِن اے پنج انگلیں سانویں نہ سمجھیں جگ ہِکّو جیہا
سچ تاں ہے جو ہِک توں بیّا فضل خدا دا مخفی تھِیّا

ہِک تاں مخفی یاد رکھیں اے کم آندا ہے ہتھ دا ڈِتّا
ڈوجھا بٹھ پیا اجھا ڈِتّا ساڑ گھتے جو ہاں تے پِتّا

سچ ہے مخفی اوکھے ویلے کئی وی کہیں دے نال نی کھڑدا
یار بہاول شودا کلّھا سُوراں نال ہے وڈّا لڑدا

اوندا منہ تاں سڑسی مخفی کھاسی جھڑا کھاٹا تتّا
یا رَہ پیّاں یا وَہ پیّاں بندے دا وِنج لگدے پتّا

وڈّے ٹھیک اَکھیندن مخفی منگ تے جیڑھی پاوے چُوڑا
اُنّھاں تے اِتبار نی کوئی رَن وی کُوڑی پیئ وی کُوڑا

بندہ اُوہو چنگاں جیڑھا ہووے پُتلا فیض کرم دا
جمّنڑ کوں ہے ہر کُئی جمدا بندہ ہوندے پر کُئی کم دا

سدھّے رَہ تے ٹُردے جیڑھا اُونکوں محض نی آندا دھوڑا
منزل تے پُج ویندے مخفی روز ٹُرے جو تھوڑا تھوڑا

وڈّے اَہدن تھیندے کم وچ نہ اَٹکاوو مخفی روڑا
منزل تے جے پجنٹا ہے تاں ٹُردا رہ نِت تھوڑا تھوڑا

ٹھیک سیانڑے اَہدن مخفی کھاندن ڈھیر کماندن تھوڑا
ہِک تاں رنڈّڑ رَن دا پَچڑا ڈُوجھا سوداگر دا گھوڑا

جاہل نال وَدھا نہ جھگڑا تھوڑی کوں کر مخفی تھوڑا
کھوتے کوں لکھ مارو کھوتا مارنڑ نال نی بنڑدا گھوڑا

نہ گھر دا نہ گھاٹ دا ہوندے دھوبی دا ہرجائی کُتّا
سَورھے کول چوائی کُتّا بھینڑ دے گھر وچ بھائی کُتّا

نیکی دی کر کوشش ہر دم بَدی توں کر یار کِنارا
چنگے مندے وچ ہے مخفی فرق تاں چار انگل دا سارا

اَچھّی گال کریندا کئینی خون ہووے نہ جیندا اَچھّا
وڈّے سچ تاں اَہدن کھوتا دھوونڑ نال نی بنڑدا وَچھّا

کہیں جا ہے مُچھ والا چاول کہیں جاہ وَسّل والا پردا
ویندا تاں پے شینہہ کوں مارݨ کُتّے توں پر کھڑّے ڈِردا

اُوندا یار بھرا ہے ہر کُئی جیندے کول ہے پیسہ ٹَکّا
سُنْجّے دا کُئی یار نی مخفی تھکّے دا کُئی کینئی سَکّا

کیکوں حال سݨاواں مخفی جگر تھیا پے سڑ تے کولا
رتّی ڈِے تے منگدے تولا اجّݨ شودا بنْدے بھولا

ہِک تاں ہے بدقسمت اوجئیں علم اُتے کجھ عمل نہ کیتا
ڈُوجھا ہے بے قسمت اوجیں مال رکھیا تے کھیر نہ پیتا

ڈِیکھ ولی کہیں رب دے مخفی دولت نال پیار نی کیتا
نیک عمل کم آندن اگّوں دولت کوں کہیں نال نی نیتا

ہے بدقسمت جئیں دھن جوڑیا پر کجھ کھادا تے نہ پیتا
ڈوجھا ہے بدقسمت او جئیں پڑھ تے علم عمل نہ کیتا

کہیں دا درد بھلا کیا سمجھے ہووے جو بے درد کلھوٹا
ڈس وَ ئے سُوّ رتوں کیوں موٹا آکھے جاٹاں لاہ نہ تروٹا

ڳال میڈی اے بدھ گھن پلّے سو دی ڳال سٹیندا ہِکّا
جی کوں جی ہے جگ وچ مخفی جھِکّا محض نی کھاندا دِھکّا

لُکدی نی کم ظرفی کہیں دی ٹھیک سیانٹے اَہدن اڈّا
ہوچھے شخص کٹورا لدّھا پانٹی پی پی آپھریا وڈّا

جیکوں ڈیکھو اُوہو مخفی ٹوری پے ڈوں نمبر دھندھا
سچ اَہدن جو ہوندے بندہ اپنٹے مطلب دے وچ اندھا

گُلّو کوں ٻَیا پُھلّو ٻولݨ نہ او لدّھا نہ او ولّیا
سچ ہے اَندھی اَندھا رَلّیا جھٻّا مخفی ہِکّو ڳلّیا

ہووے جیچھا کاری گر کُئی ٹھڈّھا لوہا موڑ نی سڳدا
چوری چور چھڑیندا ہے پر ہیرا پھیری چھوڑ نی سڳدا

ڳال تیکوں دِل نال اکھیند اں بدھ گھن پلّے ڳال اے لالا
اُوں جاتوں پھُٹ وَنجّیں فوراً جتھّاں ہووے دال اچ کالا

اڄ کل ہر کئی اپݨی طرفوں ڈیوٹ چھندے ہے کوں دوکھا
اَہدے ہِنگ نہ پھٹکڑی لڳّے رنگ وی مخفی آوے چوکھا

کوٹھیاں تے لا ڈِتّس پیسہ ہَس جو مسجد کاݨ اکاڑیا
کانواں دا ناں بد ہے اُونویں پر ہے ٻیریاں ملک اُجاڑیا

وڈّے اَہدن دریاواں تے شاہاں دا کہیں پھیر نی پاتا
بیا وت لیکھ متھے دا مِلدے قسمت توں کہیں ڈھیر نی پاتا

اینڈے وچ کُئی شک نی مخفی پاک خدا ہے عادل وڈّا
آپ اُوہو وچ ڈھاندا ہے خود کہیں کیتے جو کھٹّے کھڈّا

اوتک محض بُرائی نی مُکدی جے تک منڈھوں چوّ نہ تڈّا
سچ ہے وَچھّی دے منہ اڈّا پھَٹّل کرے ڳاں دا چڈّا

شالا تھک نہ ہیویں بچڑا میڈی ہئی ہر وقت دُعا
یاد رکھیں اے قول ہمیشہ ہمّتِ مرداں مددِ خدا

پاݨی وچ نہ مار مدھاݨی مُکدی مخفی ڳال مُکا
سارا مال جو ویندا ڈیکھو اَدّھا ڈیوو آپ لُٹا

بُگیّا تاں ہا شہر کماونڑ مڈّی ہتھوں اَئے لُٹوا
گھر دی تتّی جھر کوں بھنّی ، جھر کوں مخفی ڳئی لگ بھا

اُلٹی چال زمانہ چلدے اے ہے وڈّا یار عذاب
کول یہاں تاں ناساں سڑ دین ناں پچھداں تاں خان غلاب

بال جوان دے بُکھ پے مردن پر خود پیندے روز شراب
وڈّے مخفی سچ تاں اَہدن پیو کمّی تے پُتر نواب

اُلٹی چال جہان دی ڈیکھ تے تھیندے سڑ تے جگر کباب
ست پیڑھیا ہے پنڑاں جیڑھا ہے اوں شخص دا اِسم نواب

سَخّی توں او شوم ہے بھَلاّ جیڑھا ڈیوے تُرت جواب
اجھا سخّی بٹھ پیا مخفی جیڑھا ڈیوے روز عذاب

طمّع بُرّی شَے ہے مخفی اے تاں خود تئیں ڈِٹّھے آپ
ووٹ منگݨ جو آندے اَہدے میں ہاں پتر تے توں ہئیں باپ

توبہ کیتی کر ہوں ویلے ونجّے تھی جئیں ویلے پاپ
چنگّاں کیتا پاک خداوند بُرّا کیتا بندے آپ

لِکھ گھن مخفی ہاں تے لِکھ گھن سو باتاں دی اے ہک بات
بُکھ نہ ڈیکھے رُکھّی سُکّھی عشق نہ پُچھّے کھڑ تے ذات

جے توں چھندیں دُنیا عقبیٰ وچ بݨ ونجے تیڈی بات
یاد خدا کوں کر ہر ویلے بھیج نبیؐ تے نِت صلوات

جے توں چھندیں تھیوے راضی تئیں تے پاک خدا دی ذات
حمد خدا دی لِکھ ہر ویلے نعت نبیؐ دی لکھ ڈینہہ رات

سب توں پہلوں نور نبی دا خلقیے پاک خدا دی ذات
''اوّل ما خلق اللہ نوری'' یاد نبیؐ دی رکھ اے بات

بیّاں گاِلھیں بھُلّیں مخفی پر نہ بھُلّیں اے ہِک بات
تحفہ خاص نماز دا گھِن اَئے پاک نبیؐ معراج دی رات

سُودی قرضہ چاتے ڈِے نہ اپنٹی جان عذاب دے وات
سچ ہے مینہ تاں وسّے لحظہ ڈھارا تِرمّے ساری رات

ہے احسان کہیں دا چاونڑ اوکھا یاد رکھیں اے بات
مینہ تاں وسدا ہے ہک لحظہ ڈھارا تِرمدے ساری رات

نہ پچھ حال اساڈا مخفی ہے نت جان عذاب دے وات
مینہ تاں وسدا ہے ہک لحظہ ڈھارا تِرمدے ساری رات

بعد خُدا دے اُچّی ہے وَل سب توں پاک نبیؐ دی ذات
جیندی خاطر ہے رب اکبر خلقی مخفی اے کیئنات

آویندی ہے غلطی ہک دے بدلے جان عذاب دے وات
تھئی کوں گھوڑے مل نی سگدے سوچ سمجھ تے کر ہر بات

دل دا راز کہیں کوں ڈے تے نہ ڈے جان عذاب دے وات
مینہ تاں وسدا ہے ہک لحظہ ڈھارا تِرمدے ساری رات

عقل کنوں تھی ویندے اندھا چمبڑے جیکوں عشق دا بھُوت
ترائے بھئیوال جتھاں وی ہووِن او کم محض نی آندا سُوت

بھانویں اُونکوں قید کرو تے بھانویں اُونکوں مارو جُوت
اونی کہیں دی گال منیندا جیکوں چمبڑے عشق دا بھُوت

گھر وچ توّی چڑّھے اوکھی ہہر بڻاوے جیڑھا پھُوت
اتھے اُوت کوں جُوت ڈِکاوو لگّن جُوت تے بھجّن بھُوت

پِتّل بݨ نی سگدا سونا پھُپھڑ تھی نی سگدا گوشت
دشمن ہوندے وار دا بُکھا دشمن تھی نی سگدا دوست

ترئے کوں سڈیا تیرھاں آ ڳن ڈیکھ اِتھوں دی مخفی رِیت
باہر والے کھا ڳئے سب کجھ گھر دے بیٹھے ڳاندن گیت

کھوٹے کوں سٹ نیّت مخفی قائم شریفاں دی رکھ رِیت
لَکّݨ نال کُتیاں دے دریا تھیندے کئیں محض پلیت

گلّو کوں ڳیا پھلّو ڳولݨ ، گلّو وی چَٹ پھلّو وی چَٹ
او نی مخفی محض سُدھر دے ہوندن جیڑھے لَتّاں دے لَٹ

کھٹ نی کھاندا اتجھا بندہ رکھدے جیڑھا دل وچ کھوٹ
یاد نی رہندا در گھر اونکوں لگّے جیکوں عشق دی چوٹ

اُنّھاں دی اے فطرت ہے یا ساڈ ی قسمت وچ ہے کھوٹ
اُوہو وَل نی واپس وَلدا جیڑھا گھن تے ویندے ووٹ

گالھیں ہن اے قیمت والیاں کر گھن ڈ وہیں گالھیں نوٹ
کلّر دے وچ بیج نہ ہاریں بے من کوں نہ ڈ یویں ووٹ

گال تیکوں ہِک یاراَ کھیند اں کر گھن اینکوں دل تے نوٹ
تھئی کوں گھوڑے مِل نی سگدے سوچ سمجھ تے ڈ یویں ووٹ

گال تیکوں ہِک یاراَ کھیند اں کر گھن اینکوں دل تے نوٹ
گزریا ویلا ہتھ نی آندا سوچ سمجھ تے ڈ یویں ووٹ

گال تیکوں ہِک یاراَ کھیند اں کرگھن اینکوں دل تے نوٹ
چھُٹّے تیر وَلا نی وَلدے سوچ سمجھ تے ڈِیویں ووٹ

گال تیکوں ہِک یاراَ کھینداں کرگھن اینکوں دل تے نوٹ
ڈِڈّھی تھنٹّیں پئے نی سگدی سوچ سمجھ تے ڈِیویں ووٹ

گال میڈِی ہے قیمت والی کرگھن اینکوں دِل تے نوٹ
ہر کُئی بٹڈ ے شادی دے ڈِینہہ پرپلھوان ہے روز دا گھوٹ

نیّت دا پھَل کھاندے ہر کُئی ، گال ایہا توں کرگھن نوٹ
اُوندا بیڑا پار نی تھیندا جیندے دل وچ ہووے کھوٹ

منگ ایمان خدا توں کامل منگ نہ مخفی تخت تے تاج
کتھ ہے فوج سکندر دی ڈِس کتھ خسرو پرویز دا راج

فانی ہے اے دنیا مخفی ، فانی ایندے تخت تے تاج
فانی جگ وچ ڈس توں کیڑھے راجے دائِت رہے راج

ہک تاں محض لُکا نہ مخفی مہنگا وتچیٹ کاٹ اناج
ڈوجھا جنگ رب نال کریندے کھاندا ہے جو شخص وہاج

پیڑی اپٹی پوڑ نہ مخفی پورے کر تے غلط رواج
چھوڑ ڈے اوکم جیئں وچ ہووے موڑی توں وی ڈھیر وہاج

ہک تاں رکھ اے یاد نماز ہے مخفی مومن دی معراج
ڈوجھا کاوڑ دا کُئی کیئنی چُپ توں چنگّاں ہور علاج

افضل ہے ایمان دی دولت باقی جگ دی ہر شئے ہیچ
فانی دُنیا کیتے مخفیؔ ہرگز نہ ایمان کوں ویچ

ہر ہِک نال بنّا تے رکھ توں رکھ نہ کہیں دے نال عناد
بندہ تاں ٹُر ویندے مخفی گالھیں اوندیاں رہندین یاد

کہیں دا دل نہ تروڑیں مخفی رکھّیں گال ایہا نِت یاد
کہیں کوں جو برباد کریندے رہ نی سگدا خود آباد

غُسّل دے ترائے فرض اَتے پنج سُنتاں ہر دَم رکھّو یاد
چھوڑ تے فرض کوئی نی تھیندا ناپاکی توں شخص اَزاد

مومن دی معراج نماز ہے پاک نبیؐ دا ہے اِرشاد
تیرھاں فرض تے چوڑاں واجب اِکوی سُنتاں رَکھ نِت یاد

سب توں پہلوں نور نبی دا خلقیا ہے رب ، رکھ اے یاد
'' اوّل ما خلق اللہ نوری '' پاک نبیؐ دا ہے ارشاد

عزّت دا مُل او کیا سمجھے سوچ تاں اوندی تھئی محدود
ڈیکھ تے روٹی اپݨی چوٹی وِنج مُنویندے جو مردود

پاک نبیؐ دا ناں جتھ آوے واجب ہے اُتھ پڑھݨ درود
جیڑھا شخص درود نی پڑھدا ہوندے بندہ او مرُدود

بُرّا کہیں کوں آکھ تے مخفی کر نہ اپݨی پار حدود
ایجھا ماس ڈکھا کئی میکوں ہووے جیڑھا باجھ غدود

سمجھ نہ آوے جیڑھے کم دی تھیندا ڈیکھ تے نہ کر شور
ظاہر دیاں ہِن اکھیں بیاں باطن دیاں ہِن اکھیں ہور

ہک تاں اونکوں ووٹ نہ ڈیویں جیڑھا شخص ٹِکیندے چور
ڈوجھا اوندے نیڑے نہ لگ ہے بے دید جو رشوت خور

نونہاں پُتر سنبھال گھدے تے دھیّاں ڈِتیاں گھر دو ٹور
بُڈّھا بُڈّھی رہ گئے اینویں جینویں سَندھ دے اُتّے چور

کُرتے وی پڈ ویندن پیڑے قسمت وچ جے ہووے پھیر
بخت سوّلے ہوون تاں کجھ کر نی سگدے گھُمّر گھیر

سختی دا کُئی وقت نی ہوندا ڈکھ نی لیندا آندیں دیر
سِوّی دے کہیں ڈِندنی ڈِھّے نہ وَت نانگاں دے ہن پیر

نہ ہے آندی وقت توں پہلے نہ ہے موت کریندی دیر
سچ ہے بندہ گھٹ کھاندا ہے نہ مقسوم کنوں کجھ ڈھیر

پُلسیے نال نہ ہووے یاری در تے محض نہ ہووے پیر
عقلمنداں کوں تاں بس مخفی ہوندے صرف اشارہ ڈھیر

گالھیں تے کئی زور نی لگدا جیکوں پھولو ہے او شیر
وڈے ٹھیک اکھیندن مخفی سر نہ پیر تے گالھیں ڈھیر

ہِک تاں یاد رکھیں اے مخفی ڈُکھ نی لیندا آندیں دیر
ڈوجھا مشکی نانگ اَتے اُٹھ وَیر لہیندن دیر سویر

عورت دے نہ لگّے متھّے اوندا سوتر مسات مُلیر
ڈیرتوں کرّے پردہ کیوں جو گھر دا دشمن ہوندے ڈیر

بھجدے پچھّوں بھج نہ مخفی چھوڑ ڈے چاوݨ اوندا پیر
گولݨ والے دا ہِک ہوندے ونجّݨ والے دے رَہ ڈھیر

میں تاں سڈ یے ہَن کجھ ووٹر کھاوݨ آ گِن بہروں ڈھیر
اج اے پتہ لگّے ہوندے بدّھے چور دا ہر کئی شیر

جتھ بختاور پاوے پھیرا تھی ویندی ہے ہر شے ڈھیر
سنجیّں دا جتھ پووے پیرا اُتھّاں ڈاتری پھیر نہ پھیر

دشمن دے گھر نالوں نہ لنگھ مَت اے میڈی سمجھیں ڈھیر
کیوں جو اپنی گلی دے وچ کتّا وی تھی کھڑ دے شیر

معاف کرا گھن کھادھی پیٹھیں جیڑھے آ بھوں چنّے پیر
آ سن قبراں لگیسن خبراں دیر ہے پر نی محض اندھیر

کر گھن توبہ زاری مخفی سٹ گھت سارے ہن وَل پھیر
آ سن قبراں لگیسن خبراں دیر ہے پر نی محض اندھیر

عزّت بنڑدی اوکھی ہے پر گاونڑ تے نی لگدی دیر
عزّت نال مِلے جو تھوڑی چیز تاں اونکوں سمجھو ڈھیر

عزّت بنڈی اوکھی ہے پر گالنڑ تے نی لگدی دیر
سچ ہے پٹّنڑ پووے جیکر بندہ تاں وَل بھولوں ڈھیر

ماسیاں بنڑ نی سگدیاں ماواں گدّڑ بنڑ نی سگدے شیر
امباں وانگوں پیر نی تھیندے بھانویں ہووِن ڈھیروڈھیر

توبہ زاری کرہنڑ مخفی سٹ گھت سارے توں وَل پھیر
آسِن قبراں لگیسن خبراں دیر ہے پر نی یار اندھیر

رب دے رَہ تے ڈِے کجھ مخفی نہ کرکٹّھی دولت ڈھیر
آسن قبراں لگیسن خبراں دیر ہے پر نی محض اندھیر

لنگھ دشمن دے گھرتوں پرّے بھانویں پووے وَلّا ڈھیر
کیوں جو اپنٹی رُوڑی اُتّے کُتّا وی تھی کھڑدے شیر

نہ بݨ شیر بہاول پُور دا نہ بݨ توں ملتان دا شیر
دھرتی دی جنگ لڑ توں مخفی بݨ تے پاکستان دا شیر

ہے اے قول علیؓ دا مخفی ہے جو پاک خدا دا شیر
وقت نماز دا تھی ونجے تاں وَل نہ کرّو بالکل دیر

لالچ والی سنگت مخفی ٹردی ہے بس تھوڑی دیر
لالچ جیڑھا کرّے اُوں توں سنگت ویندی ہے منہ پھیر

گال ایہا ہے سچّی مخفی ایں وچ کئینی کُئی وَل پھیر
طاقتور ہتھ کوں ڈیوݨ والا ہَتھ ہے بہتر ڈھیر

صبر شکر دا چھوڑ نہ دامن تھی نہ مُونجھا تے رنجور
او کجھ تھی تے رہݨے مخفی جو کجھ رب کوں ہے منظور

سب توں پہلے خلقیے خالق مخفی پاک نبیؐ دا نور
'' اوّل ما خلق اللہ نوری '' ہے فرمایا پاک حضورؐ

جذبہ جیکر ہووے سچّا دِلّی کیئنی مخفی دُور
آس خدا دی کر تے ٹُر پئے پُج ویسیں توں اَنت ضرور

عجز نیاز دے نال سدا رہ عجز خدا کوں ہے منظور
رب کوں راضی کرناں ہئی تاں سٹ گھت مخفی فخر غرور

ہمّت دی بس لوڑ ہے مخفی منزل کیئنی بالکل دور
ہمّت جیکر تئیں نہ ہاری تاں پُج ویسیں انت ضرور

بے کم سارے چھوڑ تے مخفی کر اے ڈوں کم یار ضرور
ہک تاں کر گھن توبہ زاری ڈوجھا بٹھ گھت فخر غرور

سچّی جیڑھی ہووے او تاں منّنی پوسی گاٖل ضرور
وڈٖے ٹھیک اکھیندن مخفی چُلھوں دُور تے دِلّوں دُور

دشمن تیڈٖے ہنر دے وچ وی کڈھنے مخفی عیب ضرور
کیوں جو چام چِٹھے دی اکھ کوں سجھ دا محض نی بھاندا نور

تھی مایوس نہ مخفی بالکل بھُل نہ قول ایہو مشہور
جتّھاں رب دی رحمت آوے تھی ویندی ہے زحمت دور

اُلٹی چال زمانہ چلدے اُلٹے اِتھّاں ہِن دستور
ذرّی غیرت کینئی جیں وچ ہے اوں شخص دا اِسم غیوّر

راز کہیں کوں او نی ڈٖیندا رکھدا ہے جو شخص شعور
اپنْی کچھ وچ بے دی ہتھ وچ بݨ گئے دُنیا دا دستور

رُسدے کُئی تاں بے شک رُسّے توں سچ مخفی آکھ ضرور
بخت خدا لا ڈیندا ہے پر آندے دیر دے نال شعور

دولت ، طاقت ، صورت اُتّے نہ تھی مخفی توں مغرور
یاد رکھیں اے گالھ عروج کوں آندے اَنت زِوال ضرور

آپس دی ایں پھُوٹ توں مخفی فیدہ چاتی ویندن غیر
اَسّاں ہیں ہِک بے دے ویری ہر کُئی اَہدے میڈی خیر

ہِک تاں یاد رکھیں ہے بُرّا مشکی نانگ تے اُٹھ دا وَیر
ڈوجھا ٹھیک اُپاہل کیئی ہوندی دیر دے وچ ہے خیر

دشمن تے اِتبار نہ کر توں جیکر چھندیں اپنْی خیر
وڈے اَہدن سو سالاں دا تھی تے ڈُند وِنج پیندے وَیر

باجھ نصیب دے کُجھ نی مِلدا الکھ کُئی شخص چلاوے چکّر
شاکر کوں رب ڈیندے شکّر ، موذی کوں ہر ویلے ٹکّر

ایندے وچ کُئی شک نی مخفی ماء مترائی باپ پتندّر
ہک پے توں ودھ ظالم ہوندن جھٹکاں نال سڑیندن اندر

اَوجھڑ دے وچ پیئے نہ بالکل اَوجھڑ توں ہے وَلّا بہتر
کہیں دے دِل وچ کیا ہے مخفی اے تاں جانڑدے اللہ بہتر

دھن ہے تیڈی جان دا صدقہ ڈے ڈے دھن توں جان دی خاطر
جان ہے مخفی آن دا صدقہ ، جان فدا کر آن دی خاطر

ہر ہِک شخص دا ہوندے مخفی اپنڑا اپنڑا لیکھ مقدّر
بندے بندے وچ ہے انتر کُئی ہے ہیرا کُئی ہے پتھّر

غالب ہے تے غالب رہسی ہر تدبیر اُتے تقدیر
لکھیّا کئی تقدیر دا مخفی کر نی سگدی رَد تدبیر

نِکھّڑ ویندِن سجڻ جنّھاں دے روندے ہِن اور َت دے نیر
ایندے وچ کئی شک نی ڈیندن تیر و چھوڑے دے ہاں چیر

شعر سرائیکی بولی دے وچ کر ونج ایجھے توں تحریر
جنھاں دی نہ مِلّے مخفی جگ وچ ڳولݨ نال نظیر

کڈھ نہ نک دے نال لکیراں کڈھ توں دِل دی یار لکیر
سچ ہے مخفی اَلفی پاتیں بݨدا نی کُئی شخص فقیر

خام سمجھ نہ ڳال میڈی کوں پتّھر تے اے سمجھ لکیر
کُتیّاں دے ڈر کوھوں پنّݨ ڈیندے کئینی چھوڑ فقیر

اُلٹی چال جہان دی ڈیکھ تے ہاں وچ مخفی لگدن تیر
توّے وانگوں رنگ ہے جیندا ناں سڈ ویندے بَدرمنیر

لالچ بھیڑی شئے ہے اصلوں لالچ کوں ڈے بالکل چھوڑ
لالچ دے وچ آ تے مخفی پیڑی اپݨی آپ نہ بوڑ

سوہݨے بندے کوں نی ہوندی مخفی ہار سنگھار دی لوڑ
نظراں نال شہید کرے جو اونکوں کیا تلوار دی لوڑ

اُٹھّی بندہ کر کُئی دھندا ہمّت کر ہݨ آلس چھوڑ
روزی دا کرتوں کئی حیلہ بݨ تے نہ بہہ جوٹے تروڑ

حیلے نال وسیلہ بݨدے روزی دا کُئی حیلہ جوڑ
حرکت وچ ہے بے شک برکت بݨ نہ بہہ توں جوٹے تروڑ

رکھّیں مرد دے مونڈھے تے ہتھ، مرد پچیسی تیکوں توڑ
بھیڈ دا پوچھڑ محض نہ پکڑیں بھیڈ مریسیا مخفی بوڑ

اَدّھی تیکوں مِلّے جتھّاں ڈیویں اُتھ ہئی اَدّھی چھوڑ
لالچ دے وچ آ تے بندہ بہندے اپنٹی پیڑی بوڑ

وڈّیاں دا من آکھیا مخفی احمق کوں نہ اصلوں چھیڑ
جن تے رِڑّھے ریڑھ اُڈاہیں کم گھن جلدی نال نبیڑ

وڈّے ٹھیک تاں اَہدن مخفی آپے چھیڑی آپ نبیڑ
ڈوں گالھیں ہن ہِک توں چنڑ گھِن یاتاں سہہ ونج یاول جھیڑ

بسم اللہ دے نال کریسیں جیڑھے کم دا توں آغاز
برکت پیسی اُوں وچ مالک ڈیسی مقصد نال نواز

منگ ہر چیز خدا توں مخفی بندے دی توں رکھ نہ آس
کہیں دی آس رکھے جو اُوندا تھی ویندا ہے ستیاناس

صدقہ ڈیوݨ نال بشر دی ٹل ویندی ہے مخفی کینس
سچ ہے جیندے نال خدا ہے آ نی سگدی اونکوں ختینس

باغ ڈٹھیں دِل باغ نی تھیندا یار مِلے دِل تھیندے باغ
سچ ہے دھووݨ نال نی لہندے بدنامی دے مخفی داغ

سچ دا چھوڑ نہ دامن مخفی چھوڑ ڈے کوڑ فریب دروغ
سچ دا تھیندا پار ہے بیڑا دروغ کوں کئیٔ محض فروغ

بول گھدے کہیں جے کر وافر کر ڈے مخفی اونکوں معاف
گندکوں گند دے نال دھوتیجے تاں گند محض نی تھیند اصاف

خون جگر دا ساڑ تے اتھے شعر سرائیکی کر تخلیق
جِنّھاں تے پے غیر زباناں والے لوک کرن تحقیق

کجھ ہِن نیکیاں دے وچ تے کجھ مست شراب تے بھنگ وچ لوک
رنگ برنگی دنیا جو ہے وَسدے پن ہر رنگ وچ لوک

سچّی گالھ دا شرّم کیہاں منہ تے ائی ہوئی گالھ نہ روک
ونجّے چمڑی بچّے دَمڑی ایہو مخفی چھندن لوک

کُوڑیاں چالاں چل نہ مخفی بݨ نہ ہرگز ڈھیر چلاک
جیڑھا سچ دا چھوڑے دامن تھیندا ہے او شخص ہلاک

کہیں دا دِل توں تروڑ نہ مخفی ڈِے توں تُرٹّے دِل کوں ٹیک
سچ ہے جنّھاں بھاہ بلدی ہے آندا ہے ہوں جا کوں سیک

کیا تھی پیا جے کول تیڈے ہے دولت ہئیں توں مِل دا مالک
دولت توں ہے نفرت جیکوں میں ہاں اتھے دِل دا مالک

منگ تے کھاوݨ کوں مخفی بکھ مر ونجݨاں ہوندے ٹھیک
بِن منگّیں مِل ویندن موتی منگݨ نال نی مِلدی بھیک

اُوں جاء اُتّے رَہندا کئینی ہرگز مخفی بخت تے بھاگ
جتھّاں ہووے اپݨی اپݨی ونجھلی اپݨا اپݨا راگ

کر تے سوچ وچار زیادہ لا نہ من کوں مخفی روگ
ڈِتّی ہے چُنج جیڑھے مالک اُوہو ڈیسی آپے چوگ

پڑھ بسم اللہ ہر کم کوں پہلوں رکھ اے یاد اصول
صلی اللہ علیہ وسلم پڑھ جتھ آوے اِسم رسولؐ

پیراں دے جو پیر ڈسیا ہے رَکھ نت مخفی یاد اصول
قول عمل دے باجھ فضول ہے، عمل خلوص دے باجھ فضول

سَوِّڑ ڈیکھ تے پیر دگھیریں خرچ کریں نہ محض فضول
جتنی ہستی اُتنی مستی رکھّیں نِت اے یاد اصول

ہتھّوں پیر مُغاں دے گھن تے پی توں مخفی عشق دا جام
رَل ونج اُنّھاں رِنداں دے وِچ جیڑھے رہندن مست مدام

اپنے ذہن دے وچ توں مخفی رکھّیں میڈی گاِل مدام
خون جگر دے نال جو لکھسیں پیسن اوہے شعر دَوام

سبق سکھیندے ساکوں مخفی سب توں پہلے اے اِسلام
مومن اُتّے مومن دی ہے عزّت ، دولت ، جان حرام

حالی تاں آغاز ہے مخفی تھیسی ڈیکھاں کیا انجام
اکھّیں نال لڑیاں ہِن اکھیں دلڑی مفت ہے تھئی بدنام

گاَل ایہا ہے پکّی مخفی رکھّیں اینکوں یاد مدام
دین تے قائم رہ نی سگدا خواہش دا کئی شخص غلام

خاصاں دی کر عزّت مخفی خاصاں نال نی رَلدے عام
گدڑّاں جتین جے سنگراماں تازی تے کیوں خرچن دام

اے فرمان نبی اکرمؐ دا رَکھ توں مخفی یاد مدام
دوکھے نال وِچیندے جیڑھا شے او کھاندے رزق حرام

ہِن تکبیراں چار جنازے دے وچ فرض تے کرݨ قیام
حمد ، درود ، دُعا دی سُنّت پوری کر تے پھیر سلام

ٹھیک سیانڑے اَہدن مخفی کم کرویندن دام تمام
تھی ویندے ہن سب کم ٹھک پک مُٹھ وچ جیکر ہوون دام

ہر ہک چیز کوں سانبھ تے رکھدے اے ہے مرد سیانڑے دا کم
پئی ہوئی شئے آ ویندی ہے کم ہووے ڳوہ دا بھانویں جو چم

مِلّے جیندے وچ سُکھ تیکوں کم توں مخفی کر او ہر دم
ٹھیک نی ہوندا ٹھیکے دا کم ٹھیکہ ڈِے تے نہ گھن مُل غم

موت دا ہے ہک وقت مقرّر وقت خدا کوں ہے معلوم
بندہ او کجھ کھا تے مردے ہوندے اوندا جو مقسوم

رب دے حکم بغیر جہاں دے رَل تے مخفی سب انسان
نہ ڈِے سگدن فیدہ تیکوں نہ ڈِے سگدن کئی نقصان

جُو فا ڈھیر پیارا نہ کر سہہ ونج جے کجھ ہے نقصان
سو ونجّے پر ساہ نہ ونجّے یاد وڈیاں دا رکھ فرمان

جھگڑا برّی چیز ہے ایں توں ڈیوے اللہ پاک اَمان
وڈّے ٹھیک اکھیندن مخفی کاوڑ گھر دا ہے نقصان

مَیں مَیں نہ کر اصلوں مخفی مَیں تاں کیتی ہے شیطان
جیڑھا بندہ مَیں کوں مارے بݨ ویندے کامِل انسان

ہِن انسان دے دشمن ڈو ہیں نفس کمینہ تے شیطان
اِنھّاں دے شر کولھوں مخفی ڈیوے اللہ پاک اَمان

سجّݨ کرّے جے سجݨائی اُوندا ہوندا نی احسان
دشمن کرن بُرائیاں جیکر اُنھّاں دا نہ کر اَرمان

سنڑوّ سب دی کرّو اپنڑی ٹھیک وڈیاں دا ہے فرمان
کہیں دے آکھیے لگ تے مخفی کر نہ اپنڑا کُئی نقصان

سال پچھوں ہے آیا مخفی بخت بھریا اے مہ رمضان
کر ہر ویلے توبہ زاری رکھ تر ذِکر دے نال زبان

مال پیارا نہ کر مخفی ڈے تے مال بچا گھن جان
پر جِتھ عزّت ویندی ڈیکھیں کر ڈیویں اُتھ سر قربان

کہیں نافہم کوں شعر سنڑا نہ رکھ اے مخفی خاص دھیان
کیوں جو اندھیاں اگّوں رووݨ ہوندے اکھیں دا نقصان

ووٹ کہیں نااہل کوں نہ ڈے رکھ مخفی اے خاص دھیان
اندھے دے ہتھ پیڑی نہ ڈے نہ تاں چیسیں توں نقصان

ہوندی دیر اچ خیر ہے مخفی ڈیندی جلدی ہے نقصان
اپنْی خیر اگر توں چھندیں تاں وَل سوچ تے چول زبان

سب توں پہلوں خلقیے مخفی نور نبی دا رب رحمان
''اوّل ما خلق اللہ نوری'' پاک نبیؐ دا ہے فرمان

روز نماز تہجّد والی پڑھدے مخفی جو اِنسان
اونکوں حور بہشت دے اندر ڈیسی بدلے وچ رحمان

کفر نِفاق عمل ہے اُوندا پاک نبیؐ دا ہے فرمان
پڑھنْ نماز نی ویندا مسجد وچ جو سُنْ تے شخص اذان

مومن بندیاں تے اِے مخفی رب دا کتنا ہے احسان
سال دے اندر وَل آ ویندے بختاں والا مَہ رمضان

قسمت نال ہے آیا مخفی بخشیں والا مہ رمضان
جتنا خرچ کریسیں اُتنی برکت پیسی رب رحمان

جان دا خطرہ ہووے جِتھّاں ڈے تے مال بچا گھن جان
عزّت دا جتھ ہووے مسلہ کر ڈے جان اُتھاں قربان

اُونویں تاں ہے سوہݨاں مخفی سارا دیس سرائیکستان
پر ہِن پیراں نال ڈوہیں پُر ہک اُچ شہر بیا ملتان

اُلٹی چال جہان دی مخفی ڈیکھ تے لگدا ہے ارمان
نال بہاں تاں ناساں سڑدین ناں پچھداں تاں عطّر خان

اُلٹی چال جہان دی مخفی ڈیکھ تے لگدا ہے اَرمان
اُٹّھݨ جوگی طاقت نی پر ناں سڈ ویندا ہے پلھوان

اُلٹی چال جہان دی ڈیکھ تے چیتا تھیندا ہے حیران
ڈردا کھڑّے کُتّے کنّوں ناں ہے جیندا شیر زمان

نِکی جہی کئی غلطی کر تے ڈے نہ وات عذاب دے جان
ڈڈّھی تھنڑّیں پئے نی سگدی سوچ سمجھ تے چول زبان

توبہ زاری کر ہر ویلے یاد خدا کوں کر ہر آن
قسمت نال ہے آیا مخفی بختاں والا مہ رمضان

یاد حدیث ایہا رکھ مخفی ہوندے بہتر او انسان
پڑھ تے جیڑھا شخص پڑھاوے ڈوجھے لوکاں کوں قرآن

جیڑھا ظالم بندہ پِیندا ہے خلقت دا مخفی خون
اوندے نیڑے محض نہ لگّو ووٹ منگے تاں کُٹّو ڈُون

راضی رب کوں کرنے تاں رکھ یاد میڈی توں اے تلقین
کر دِل جوئی توں بس اوندی ملّے جتھاں کُئی مسکین

پاک علیؓ حیدر صفدر دا لخت جگر ہے پاک حُسینؓ
پاک نبی احمدؐ مُرسل دا نور نظر ہے پاک حُسینؓ

عورت نال سُہاندا ہے گھر من تے بھانویں بے شک نہ من
سچ ہے مخفی ویڑھے وچ رن ویڑھا کرّے دھن دھن دھن دھن

ایندے وچ کُئی شک نی مخفی گال سیانڑے ٹھیک اکھیندن
بھلّے مانس ہووے جیڑھا اونکوں سارے لوک لُٹیندن

بی بی کنّوں بُرقعہ بارا کیویں تھیندے اے سمجھا ڳن
اُتنی مخفی لتّھی نی اُن جتنی مَڈّی مونے کھا ڳن

پیڑے پار اُنھاں دے تھیندن جیڑھے کم کوں سِکھ تے کرّن
سچ ہے مخفی تارے ترِّن من تارے پے پڈ تے مرّن

تیکوں کہیں دی کیا پروا ہے تیڈی ہے ہݨ اپݨی وُنٹ ٹُݨ
تیڈی گڈّی چڑھ جو گئی ہے ساڈی سݨ تے بھانویں نہ سݨ

جیڑھا بندہ چاہے مخفی تن کوں خوب سُکھالا رکھّݨ
رات کوں پیوے کھیر ہمیشاں، فجریں کوں او کھاوے مکھّݨ

بس چپ کر تے سہہ ونج گھاٹا زیب نی ڈیندی مردکوں مِݨ مِݨ
جیڑھے پاسے ٹر گئی ہِݨ ہِݨ ہوں پاسے گئی مخفی چھِݨ چھِݨ

اج تاں ہے کل کیئناں ہوسی نہ کرتوں کہیں چیز دا ماݨ
آکڑ سَنج دی، پیڑھی مَنج دی، بھُل نہ اے مشہور اکھاݨ

بݨ ویسیں ہُشیار توں بچڑا جے ہئیں سادہ تے انجاݨ
گھِن تے جھوک سرائیکی توں پڑھ مخفی دے منظوم اکھاݨ

رب توں ڈردا رَہ ہِنت مخفی زور تے زر دا نہ کر ماݨ
ویری بھانویں پنڈاں ہووے اونکوں وی توں گھٹ نہ جاݨ

ہے دُنیا دی ہر شے فانی نہ کر توں کہیں چیز دا ماݨ
اپݨے آپ کوں دُنیا دے وچ مخفی وانگ مسافر جاݨ

عزّت ذلّت رب دے ہتھ ہے نہ کر توں کہیں چیز تے ماݨ
عزّت جگ وچ قائم رہے تاں بادشہی توں گھٹ نہ جاݨ

ڈُھکّی لہندی ہے جا مخفی لہندی ہے جا ذال حراݨ
پر جا لہندی کینی بالکل پکّی ہے اے گال زباݨ

اَئی ہئی چاوݨ بھاہ جو مخفی چُلّھے دی بݨ گئی ہے سیݨ
سچ تاں اَہدن ڈِھی نہ بھَیݨ تے کھا گئی سب کجھ بُکّھی ڈیݨ

رب نہ لاوے مَتھّے مخفی کہیں دے اَجھی بُکّھی ڈیݨ
آوے تاں بھا چاوݨ پر وَل بݨ بہہ چُلّھے دی خودسیݨ

جیندے باجھوں نِبھّے نہ جھٹ اوندے نال بھلا کیا رُسݨاں
جئیں ویلے ہے پڑݨاں مخفی وَل ترڑ کیہاں کھڑتے پچھݨاں

باجھ چُکاٹھ دے دَرنی کھڑدا باجھ شتیر نی کھڑدیاں کڑیاں
ہِک ہتھ نال نی وجدی تاڑی تُھک دے نال نی پکدیاں وڑیاں

مرداں دے ترُٹ ویندن گاٹے جئیں ویلے جم پوندین دھیّاں
جتھّاں ٹور ڈیوین دِھیّاں اُتھ مخفی کیا کرنیاں بیّاں

سَو دی ہِکّا گال ہے مخفی بیٹھے کیا ہݨ وسّل چھِلّوں
او کم توڑ نی پجدا اصلوں جیندا شوق نہ ہووے دِلّوں

کہیں دے اُتّے کھلݨ کولھوں پہلے اے تاں سوچو دِلّوں
اَساں ہئیں پُرعیب جڈاں خود وَل کیوں کہیں دے اُتّے کھِلّوں

یاد رکھیں اے ڳالھیں مخفی تھوڑا کھاویں اسّوں کتّیں
گڈّ اں دے ڳل لعل نہ گھتّیں نہ تاں ویسیا پنجیں ستّیں

اے ہے عین حقیقت مخفی منّے کَئی نہ منّے بھانویں
ماسیاں مانواں وانگ نی تھیندیاں پرنی تھیندے امباں سانویں

اے ہے عین حقیقت مخفی منّے کَئی نہ منّے بھانویں
ہِکّو وقت سدانی رہندا ہِک ہے سجھ تے ڈُوں پر چھانویں

جیندا کھاویں اُوندا گاویں یاد اصول ایہو نِت رکھّیں
وڈّے اینویں تاں نی اَہدے کھاوے منہ شرماون اکھّیں

چندرا تاں کرسگدے ڈُوں کم ہک کھاوݨ تے ڈِوجھا سمھݨاں
اُوندے ڈِند نہ ڈِیکھیں مخفی یاد ہووے خود جیندا چمݨاں

ہر ہِک بندے دا ہے مخفی طور طریقہ آپو آݨاں
سچ ہے کُئی گِھن تے پرتاݨاں کُئی خود ڈِے تے نہ پرتاݨاں

فیدہ ڈِوہاں دا ہے ایں وِچ لوکاں دے نہ آکھے لگّوں
تیڈی کیتی تیڈے اگّوں میڈی کیتی میڈے اگّوں

سیݨ شریف ملن ہر ہِک کوں سُکھیاں ہوون ہر دیاں دھیّاں
نہ تاں نِت ڈُکھ سہݨے پوندن پھاتھی دا ہے پھتکݨ کیہاں

ذال دی گال منے ہا جیڑھا اَہدے اونکوں ہَن سب رنّوں
ہݨ تاں بݨ ڳئن اکثر رنّوں ڈردے ہِن خود رنّاں گنّوں

وڈّے ٹھیک اکھیندن مخفی جیندیاں دیاں نِت نوّیاں خبراں
موئے کوں یاد کریندا کئی نی مویاں دیاں مِٹ ویندین قبراں

اتھے پاڳل سئے ہِن جیڑھے اَسماناں کوں ڈیندن تھوٹیاں
سچ ہے وا تاں چاڳئی چرکھا رَن کملی پئی ڳولے پوٹیاں

شکلوں جیڑھا لڳدے بھولا عقلوں ہوندے ڈھیر سیاݨاں
سچ ہے مخفی لاٹاں لاٹاں مُنڈھ ساوا تے پاند کماݨاں

ہِک تاں یاد رکھیں اے مخفی ٹھیک نی ہوندا دھُپ تے سمݨاں
ڈوجھا اوندے ڈِندنہ ڈیکھیں یاد ہووے خود جیندا اجمݨاں

ڈس وے مخفی اے تاں ڈس تیئں رُستم یار سڈ ائے ہن کتھوں
بھجدیاں دے جوا گوں بھجدن ٹُردیاں دے نت ٹُردن پچھوں

دھیّاں منگیاں کہیں نی وَل وی بھولے بھاہِن ہر کہیں لدّھیاں
سُنجّیاں دی جو گلّی پدّھیاں رو روشودیاں ہوئیاں اَدّھیاں

مَیں ہاں سابق صدر تساڈا کاوڑ نال نہ میکوں گھورو
جمی ہئی تاں نورو نورو موئی ہے تاں ہن چوَ تے پُورو

ساڈی بلدی بھا وِسمیٔ چا اپنی تاں ہک ڈینہہ نہ بالیو
سچ تاں اَہدے ہن مائی لالو آپ تاں گلّیوں جگ کوں گالیو

جیڑھے وٹ دی چھاں تے بہو و اُوندی مخفی خیر مناوو
وڈّیاں دا نہ قول بھُلاوو جیندا کھاوو اوندا گاوو

بھجدے چور دے پچھوں مخفی جو کجھ ملے او لکھ سمجھو
ڈوجھا سڑیے جھگے وچوں جو کجھ ملے او لکھ سمجھو

وڈے ٹھیک اکھیندن مخفی وڈیاں دی نہ گال بھلاوو
اسوں کتیں تھوڑا کھاوو، کول طبیب دے مول نہ جاوو

پہلے لوک اکھیندے ہن جو بندہ بندے دا ہے دارو
ہن تاں ایجھا ویلا ہے جو بندہ بندے دا ہے مارو

جتھاں مخفی ڈوں رل ونجن پدھ ڈیندن او ہک دا مکو
جتھ نک کپیے ہوون سارے اتھ نک والا ہوندے نکو

چندرا پتر جے لاوے کئی کم اپنے بلے او لکھ سمجھو
سڑیے جھگے وچوں مخفی جو کجھ ملے او لکھ سمجھو

کھیں کملے کوں لبھ جو پیّا مخفی چاپُک دا ہِک گنّہ
آکھے باقی رہ کیا ہُگیّا بس ہِک گھوڑا تے ہِک ہنّہ

قوم کوں ہِک مُٹھ رکھ توں مخفی کرٹا پووے جو وی حِیلہ
ہڈھّنڑ نال ہُوہاری ہوندی ہَدھّو نہ تاں تِیلہ تِیلہ

بغض حسد تے کینے کولھوں صاف رکھیں نِت اپنٹا سینہ
مومن مخفی رکھدا کینئی دِل وچ بغض ، حسد تے کینہ

ہے وچ عیب کڈھنڑ توں پہلوں پاوے دِل وچ جھاتی بندہ
او کیوں عیب کڈھے کہیں ہے دے، آپ ہووے جو جگ توں گندہ

ہُکّھا مردا مر ونج بیشک رکھ پر یار ضمیر کوں زِندّہ
اکھ شرمندی ہووے مخفی پیر نہ ہوون پر شرمندہ

عابد ہے بے علم کوئی یا ہے بے حلم کوئی وی شاہ
مُلک تے مذہب دے ہِن دشمن ڈِ وہاں توں منگ یار پناہ

نہ تاں ٹلدے لیکھ متھے دا نہ لگدے ہِن زور دے نینہہ
باز نی چُگدا داٹا مخفی دربھ نی چردا ہرگز شینہہ

سیراں نال کھڑاوے او کیوں ہووے جیڑھا مخفی ماسہ
سچ ہے ڈِاڈھے شخص دا ہاسہ ہینٹے دا بھن ڈِیندے پاسہ

ایندے وچ کُئی شک نی مخفی ٹھیک سیانٹے ہِگے ہن آکھ
وڈّا دولت مند او ہوندے ہووے جیڑھے شخص دی ساکھ

وڈّے سچ فرما ہِگن مخفی بیٹھے ہئیں ازما تے ڈیکھ
گھاٹا ٹالنٹ نال نی ٹلدا جے تک ساتھ نہ ڈِیوے لیکھ

راضی رہ توں اُوں تے جو کجھ لِکھیا ہے رب تیڈا لیکھ
جھگیاں دے وچ رہ تے مخفی بنگلیاں دے توں خواب نہ ڈیکھ

سب کجھ تیکوں بخشے مالک چنگاں لکھیس تیڈا لیکھ
تیں کیا کیتے اج تک مخفی شیشہ چا تے منہ تاں ڈیکھ

سب توں بھیڑا بندہ او ہے دِل وچ جیڑھا رکھدے لوبھ
غربت وچ ہے عزّت مخفی لوبھ دے وچ نی ہوندی سوبھ

مشکل دے وچ نہ گھبرا توں پانٹی وہسی پُل دے ہیٹھ
ٹُردے کوں کُئی مِل نی سگدا اج دے بنیے کل دے سیٹھ

اگّے والے مرد نی رہ گئے ، اگّے والیاں ذالیں کیئنی
پَیڑ سلامت ماھیں کیئنی بندے ہِن پر ڳالھیں کیئنی

اَکھ او جئیں وچ دید وی ہووے دیدئیں تاں اَکھ وی کینئی
اَکھ ہے تاں وَل سمجھو لکھ ہے اَکھ کینئی تاں ککھ وی کینئی

ایندے وچ کُئی شک نی مخفی ڳال سیاݨیاں ہے سچ آکھی
بھولا ہے او شخص کراوے ٻلّی توں جو کھیر دی راکھی

او تاں عیب ڳݨے کہیں بے دا آپ جو عیب توں ہووے خالی
پر اِتھ منجھ ہے ڳاں کوں اَہدی پرّے تاں تھی کھڑ پُچھ کالی

ایڈوں اوڈوں چھوڑ تے سب گھر مِل ڳئی ہے ہِک گھر کوں بجلی
سچ ہے اڳلی تے نہ پِچھلی دھاڑا مار ڳئی ادھ وِچلی

ڳال ایہا ٻدھ پلّے مخفی سمجھیں نہ اے ڳال اَواری
سُنجّیں نال نہ لاویں یاری نہ تاں ویسی پھیر ٻُہاری

اُتھ ہِہ ونجݨ ہوندے بہتر جتھ آ ونجے سخت اندھاری
اَدّھی کوں ہتھ مار گھنیں اُتھ جتّھاں ویندی ڈیکھیں ساری

جیجھی کرݨی اوجھی بھرݨی ، اڄ تیڈی کل میڈی واری
نہ ہک اَہری نہ سوکاری ، گھر دی اَدّھی بَہر دی ساری

ہستی توں وَدھ نہ کر مستی نہ وت پونجی گاں اَواری
نہ تاں لیکھا بݨسی اوہو باپ مَداری پُتر بھنڈاری

گھر وچ خرچہ ڈیوے پورا چاوے بھانویں مرد تغاری
اے کیا باہر ہفت ہزاری گھر بُکھ مرے ذال وِچاری

کہیں جا گجدے کہیں جا وسدے کھیڈ مقدراں دی ہے ساری
باہر میاں ہفت ہزاری گھر بُکھ مرّے ذال وچاری

پاوے نہ رب مخفی شالا کہیں دے پیش کوئی دُشواری
بادشہاں کوں پووِن ویکے جتّی شودی کون وِچاری

جیڑھی گاٖل تے پُج نہ آویں نہ کرتوں او گاٖل اواری
توّا ہے نہ کول تغاری آکھے ذال میں ہاں بٹھیاری

گھیو دے باجھ نی بٹدی چوری پیسے باجھ نی ٹردی یاری
محنت وچ ہے برکت مخفی خدمت دے وچ ہے سرداری

وڈّا جیڑھا بٹدے اُوہو چیندے سر تے بَھرّی باری
اینویں تاں نی اَہدے مخفی وڈ پرداری ڈھیر خواری

کہیں دے پیش خدا نہ پاوے، شالا مخفی کُئی لاچاری
کیوں جو ہوندی ہے لاچاری بیشک ڈھیر پہاڑ توں باری

خواب خیال دے وانگ ہے ڈِسدی بیٹھے ہئیں جو عمر گذاری
بھَل وئے جوبن تیڈی یاری کھڑ نہ پُچھّو ویندی واری

ناں ہِن وڈّے درشن چھوٹے صورت حال سمجھ ونج ساری
ولتݨ ڈا اج دی اَئی ہے باری سُندھڑا اچھَبی تے ہِک کھاری

اُوندے نیڑے کُئی نی لگدا جیندے کول نہ ہووے مڈّی
بسم اللہ تاں پڑھدن وڈّی چھک تے محض نی ڈیندے تڈّی

اَہدی ہے رَن بُکھ نی لگدی مَٹّی کھِیر دی کر تے واندی
سچ ہے ماندی کجھ نہ کھاندی توّا کھڑ کے اُٹھّی بہندی

اپݨی خاطر ہر کُئی جیندے توں ڈُوجھاں دی خاطر جی
عزّت اپݨی چہندا ہیں تاں پاݨی تک نہ منگ تے پی

بھانویں مال خزانے ڈیوو بھانویں گھوڑے بھانویں ہاتھی
بھانویں تن دا ماس کھواوو ڈکھ دا کئی نی بنڑدا ساتھی

بُکھ دا حال پچھو ونج اوں توں پیٹھے جیڑھا بُکھ بھگتائی
رات ہٹائی تڑکے آئی بُکھ توں بُرّی چیز نہ کائی

تھیسی تیڈا وال نہ ڈنگا دامن سچ دا رکھ توں پکڑی
سچ ہے آپ جے ہوویں تکڑی کیوں مخفی کوئی لاوی پھکڑی

کانواں داناں بد ہے پرہُنڑ گیرے ویندن مُلک اُجاڑی
اپنڑے فیدے کیتے مُلّاں ویندن خلق دے جھگّے ساڑی

کانواں داناں بد ہے پرہُنڑ گیرے ویندن مُلک اُجاڑی
لیڈر چٹّے کوڑ مریندن قسماں چا تے روز ڈیہاڑی

اوتک حاکم جنگ لڑ سگدے جے تک فوج نہ پووے بھاڑی
ٹھک دے نال نی وڑیاں پکدیاں ہِک ہتھ نال نی وجدی تاڑی

اونکوں سمجھیں پکّا لُوسی جو بدبخت بخیل تے بھاڑی
اپنٹی موڑی کوں ڳنڈھ ڈِے تے ہیٹھے ہے دا کھیسہ تاڑی

ایجھا شخص سُدھر دا کئینی ہووے جیڑھا دُھر دا بھاڑی
اُوہو منہ تے اُوہا ڈاڑھی بھڑوا ولّیا ڳال ڈِیہاڑی

ڈِے تے کہیں کوں چیز اُدھاری مار نہ پیر تے آپ کہاڑی
اُوندے نیڑے مخفی نہ لگ ہووے جیڑھا شخص پھپھاڑی

جے تک پاوو نہ ڳن اوتک کم نی ڈِیندی محض کُہاڑی
تاڑی وجدی ہے ڈُوں ہتھڑ ہِک ہتھ نال نی وجدی تاڑی

جتّھاں لوہی پیئے وتّجے اُتھ کھُٹ ویندی ہے شئے ڈِوں گنّی
ڈِس ڑی کُنّی توں کیوں رُنّی آکھے اُتوں ءِگئی ہاں مُنّی

سُتّی رہسی قوم جڈݨ تک ڳال میڈی اے سمجھیں پکّی
اندھی پیندھی رہسی چکّی کُتّے اٹّا رکھسن لکّی

لیلی ہووے جیندی اپݨی او نی ہوندا کہیں دا بیلی
بیلی ہوندے اُوہو چنگاں جیندی ہووے ڳاں نہ لیلی

جمعے دے ڈِینہہ جو نہ دھاتی عید دے ڈِینہہ وی جو نہ رجّی
نہ کُئی اوں توں ودھ تے چندری، نہ کُئی اوں توں ڈھیر بُجّی

پچ والی کوں ہر کُئی چھندے بھاندی کہیں کوں نی بے پچّی
اُہدن ہٹ ونج دُور بُجّی ، اللہ کرّے ڳاٹا بھجّی

در گھر دی منگ رب توں مخفی ہر ہِک چیز پروتھی سچّی
سچ ہے اندروں ہوویں رجّی باہروں وی وَل آوی کچّی

دشمن تے وِس پوندے بندہ ہے تقدیر جڈّنٹ وی لڑدی
گوہ کوں سختی چیندی ہےتاں چوڑھیاں دے گھر ہے وِنج وڑدی

عزّت دا مُل او کیا جاڻن رکھدے سوچ جھڑے ہِن چھوٹی
او تاں جتّھاں ڈِہدن روٹی اُتھاں وِنج مُنویندن چوٹی

تھی بے آس نہ اصلوں مخفی آس خدا دی رَہ نت رکّھی
کہیں ویلے وی وَل سگدے ہِن واپس گے ہوئے سیت دے پکّھی

ایندے وچ کئی کوڑ نی مخفی گال وڈّیاں اے ٹھیک ہے آکھی
جے تک بندہ ڈنگ نہ جَھلّے او تک محض نی ملدی ماکھی

احمق رہندے ہر دم احمق پیٹھے ہئیں اَزما تے ڈِّٹھی
عقل مند منگوائی ہے مِسّی احمق چا تے آ گِے مِٹّی

جھلّے کوں نی آندا دِھکّا گاؕل وڈِیاں ہے سچ فرمائی
ہووے ٹوپا تھیوے پائی اونکوں جاہ نہ جھلّے کائی

جیندے جندرے مارے چا رب جیندی ہووے قسمت کھوٹی
کیوں نہ ٹھڈّھے توّے اُتّے سڑّے اُوں بدبخت دی روٹی

حاکم وی او توٹیں لڑدے جے تک اوندی فوج نی بھجدی
تھُک دے نال نی پکدیاں وڑیاں ہِک ہتھ نال نی تاڑی وجدی

کیویں اِتھ تبدیلی آوے قوم تاں ڳلّی پئی ہے پکّی
اندھی پینڈھی پئی ہے چکّی ، کُتّے ویندن اٹّا لکّی

مُلّاں چِٹّے کوڑ مریندے ہتھ وچ رکھ تے لمبی تسبیح
سچ ہے اُتّوں میاں نسبی وِچّوں وِچّوں وڈّا کسبی

اپنڑاں حق گِھن پورا مخفی تھوڑے تے کیوں تھیندیں راضی
اَہدن مفت شراب مِلے تاں محض چھُڑیندے کئیں قاضی

کرّو بھَلّا چاوو بُرا ایں وچ مخفی کوڑ نی کائی
سچ ہے بھلّے نال برائی توڑ کنوں ہے تھیندی آئی

گال وڈیریاں دی ہے سچّی کوڑی لگّے بھانویں مِٹّھی
پاڑیا پاتا ہر کہیں ڈٹّھا چوپڑی کھادی کہیں نہ ڈٹّھی

کیکوں حال سناواں ونج تے ڈسّاں مخفی اپنڑی تنگی
اگّوں چاواں تاں خود ننگی پچّھوں چاواں تاں خود ننگی

منہ وچ ڳڑ تے دِل وچ لُڑ ہِن دُنیا ہے ایں اندر وَکھّی
اُتوّں اُتوّں چکّھی مکّھی وِچّوں وِچّوں بُڑبُڑ مکّھی

اِے ہے نِرّی بے انصافی ڳال ذرا وی پھَوَ نی کھاندی
جرم تاں مخفی کرّے بی بی پکڑی ونجّے شودی باندی

ہِک ہے توں ہِن ودھ تے ظالم ہاڑ دی لُکھ تے پوہ دی لُرّی
سچ پچھدیں تاں ہے خود مخفی بدرا دی دھپ سب توں بُرّی

لاج ہمیشاں ہوندی ہے پئی لجپالاں دے ڳل وچ بھَلّی
اینویں تاں نی اَہدے وڈے جل دی مچھی جل وچ بھَلّی

عادی چور جیڑھا ہے بندہ اج نہ تاں کل پکڑیا ویسی
سچ تاں ہے جو بکرے دی ما کے تئیں اُوندی خیر منیسی

بھولی قوم کوں رکھ گھندی ہے تلّے قوم ہمیشہ چتّری
سچ ہے بھیڑ جتھاں وی ویسی ہوں جاہ تے او ویسی کتّری

رب دے ہِن بے اَنت خزانے پر ونڈ اُوندی ڈِیکھ نِرالی
کہیں کوں ڈِیندے رُتبہ عالی، کہیں کوں ڈِیندے کھُرپا جالی

مَینا جو ہے اَہدی ''مَیں نہ'' کھیر تے بھت ہے نت او کھاندی
بکری جو ہے مَیں مَیں اَہدی چھُرّی تلے اَنت ہے آندی

مَیں مَیں نہ کر ہرگز مخفی مَیں جہی چیز کوئی نی بُرّی
مَیں تاں ہے شیطان کوں ماریا، مَیں دی گردن تے ہے چھرّی

آندی ہے کم او کھے ویلے مخفی گنڈھ دی دمڑی دھیلی
کُئی نی کہیں دے نیڑے کھڑ دا ڈکھ دا ہوندے اللہ بیلی

پیسہ سب کجھ کیئنی ہوندا عزّت مخفی چیز ہے وڈّی
سچ ہے سونے رُپّے لڈّی وَل وی انت کمبھاری سڈّی

نیّت دا پھل کھاندے ہر کئی گھن لہندی ہے نیّت کھوٹی
نیّت جیندی ہووے کھوٹی او نی کھاندا رج تے روٹی

ایندے وچ کئی شک نی مخفی جیڑھا بندہ کھاندے چٹّی
او نی ٹلدا کھاوݨ کولھوں اپݨی دھی تے بھیݨ دی کھٹّی

وقت جوانی دے کر توبہ گاِل ایہا ہے مخفی بھلّی
او کم نہ کر نوئں سو چوہے کھا تے بلّی حج کوں چلّی

رُسدے کُئی تاں بےشک رُسّے آپاں گاِل کریسوں کھرّی
جیندے کول عمل نی ذرّی اوندا ناں ہے بختاں بھرّی

درد بِناں نی آندا رووݨ گاݪ میڈی اے سچ کر جاݨی
اے ہے عین حقیقت مخفی بھُنّاں ماس چھُڑیندے پاݨی

اللہ پاک مِلیندے مخفی ہِک ڈِو جھے کوں ہاݨ دے ہاݨی
راݨے کوں ہے بھاندی راݨی کاݨے کوں ہے بھاندی کاݨی

اُتھ نی ہوندی برکت مخفی گاݪ ہووے جتھ آپو آݨی
توں وی راݨی میں وی راݨی کون بھریسی گھر دا پاݨی

نہ کر حد توں وَدھ تے جلدی لمبی ڈھیر دگھیر نہ تاݨی
سچ اَہدن جھَٹ پَٹ دی گھاݨی ، اَدّھا تیل تے اَدّھا پاݨی

مُکدی گاݪ مُکا توں مخفی لمبی ڈھیر دگھیر نہ تاݨی
صورت سیرت قسمت فطرت ہے ہر شخص دی آپو آݨی

اینڈے وچ کئی شک نی مخفی قول ایہو توں سچ کر جانڑیں
پیو دی مار ہے پُتر کیتے ایں جیویں رڑھ دے کیتے پانڑیں

ڈاہ ٹبراں تے تھی کھڑ دی ہے حاوی لُچّی رن ہک جنّی
ٹاٹ دی انگھی مُنج دی تڈّی ڈیکھ وے ڈیر میں کچھی بنّی

اپنڑے ہاں کوں آپ سڑیندن کہیں دا کھادھا جو نی سہندے
وڈّے سچ تاں اَہدن مخفی بھڑّے بھنّیں ویر نی لہندے

چِٹّے کپڑیاں والے مخفی وڈّے ہِن سبئے ٹھگ بُکھ ڈٹّے
سچ ہے چنگے تاں ہِن ڈاڈھے رب سوہنڑا پر کم نہ سٹّے

ذات دی کرڑی تھی تے مخفی شہتیراں کوں مار نہ چٹّے
ہیں گالھوں تاں اَہدن وڈّے بھوں دے رَسّے سُنجّاں وٹّے

کُئی تاں ڳنّا یاد رکھیندے، کئی بھُل ویندے کھاتے گھٹّے
کئی تاں سوکوہ تیئیں ڈُدھ پیندے کہیں کوں گھروں مِلدن ڈٹّے

ہک او بندہ ہوندے بُرّا سَٹّی تھُک کوں جیڑھا چَٹّے
ڈوجھا وڈّا احمق ہوندے جیڑھا بھُوں دے رَسّے وَٹّے

اتجھے کاروبار کوں بَٹھ گھت وڈّھنڑ دی جا جیڑھا گھَٹّے
گولی دا حق ہوندے اُوندا جیڑھا کُتّا سئیں کوں پٹّے

ہوندا ہے او مرد سیاٹا نوکر کوں جو مُنہ نہ لاوے
وڈّے مخفی ٹھیک تاں اَہدن بھاڳا کُتّا سئیں پٹّواوے

صورت جیندی ہووے سوہنٹی او مخفی کیا گاہنٹے پاوے
جیڑھی سئیں دے من کوں بھاوے کھُلّیاں لِتّاں لگّی آوے

اٹھ بھاندی نی بھاندی بھانویں لکھ پئی نخرے ناز ڈِکھاوے
سچ ہے سئیں تاں مُنہ نہ لاوے، بی بی وڈّی شکر ونڈاوے

چھوڑ پرے اُوں کم کوں مخفی جیڑھے کم وچ گھاٹا آوے
رتّی جوڑے ماسہ کھاوے اِجھی رَن کوں کون پلھاوے

لُکدی نی کم ظرفی کہیں دی جتنا کُئی انسان لُکاوے
سچ ہے جتھ اَدھ سیر سماوے، سَوّا سیر کیویں اُتھ ماوے

سچ تاں مخفی ہوندا ہے سچ، سچ کوں بندہ کیوں جُھٹلاوے
رَن دی پھٹکی جو پئے چاوے عزّت اپنٹی آپ ونجاوے

رزق خدا دی طرفوں آندے جتنا آوے جیڈوں آوے
ہِیں ڳالھوں تاں آہدن مخفی راجا رَکھّے رانٹی کھاوے

مُورکھ وَل وی مُورکھ رہندے ، جتنا اونکوں کئی سمجھاوے
مچھی مُول نہ تھیندی بچھی ، بھانویں وچ دریاواں دھاوے

بندے دا اے حق ہے مخفی جیندا کھاوے اوندا گاوے
اینویں تاں نی آکھیا وڈّیاں منہ کھاوے تے اَکھ شرماوے

آپ اَلاوے شہر سُہاوے پے دا محض اَلا نہ بھاوے
اتھے احمق بندے توں بس مخفی اللہ پاک بچاوے

او ہے قادر قدرت والا جیویں کہیں دا لیکھ بٹاوے
دھی تاں مخفی تنوّنٹ تاوے اَمڑی شودی منگ تے کھاوے

اتھے شخص کنجوس توں مخفی بندہ کیویں کجھ کڈھواوے
بی بی گھولے باٹھی کھاوے گھرّوں کُئی شئے بہر نہ جاوے

بندہ اوہو چنگاں مخفی جیڑھا کیتے قول نبھاوے
جان ونجے تاں بے شک ونجّے گال دے وچ پر فرق نہ آوے

اوندی وُنٹ تُنٹ دی ڈِس مخفی سمجھ کہیں کوں کیویں آوے
سئیں تاں جیکوں منہ نہ لاوے بی بی وڈّی شکر ونڈاوے

بندہ ہوندا نی او چنگاں جیڑھا کہیں دے کم نہ آوے
چنگاں بندہ اُوہو ہوندے بندیاں دے جو درد ونڈاوے

چیندا ہے او گھاٹا جیڑھا چار بھِراواں دی نہ مَنّے
وڈّا احمق او ہے جیڑھا بَدّل ڈیکھ تے گھڑّے بھنّے

وڈّے ٹھیک اکھیندن کملا ہوندے کچّی رڑھ جو لاپے
رَن بے عقلی کینوں جاپے گال کریندیں کھِلّے آپے

وڈّیاں دیاں ہن گاھلیں سچّیاں عمل کریں اے گاھلیں سن تے
پاٹی پیویں مخفی پُنڑ تے ، بیج ہمیشہ پاویں چنڑ تے

عاشق عشق کریندے پورا ککھ وی بھانویں رَہ نہ پلّے
بگل تے تونڑے کاتی چلّے سر تے چڑّھی رَن نہ ٹلّے

ناز خدا کوں بھاندا کینی گاِل میڈی اے بدھ گھن پلّے
جتنی ڈیوی طاقت اللہ رکھّیں اُتنی گردن تلّے

اے کُئی گاِل بُری نی مخفی لُجھ کہیں نال اگر کُئی لُجّھے
بُرّی گاِل تاں اے ہے سب توں منہ تے خان تے پچھوں بُجّے

گھاٹا وادھا او کیا جانڑ ہوون جیڑھے عقل دے تھوڑے
اینویں تاں نی اَہدے وڈّے اُٹھ دا لاڈ کجاوا تروڑے

تیڈی مرضی خون رُوا توں یا کر میڈے ہاں وچ سُورے
مویا ہوندے جیندے دے وَس بھانویں رَکھّے بھانویں پورے

اینڈے وچ کُئی شک نی مخفی کیتی اپنٹی ہر کُئی چیندے
رُل ویندے او بندہ جیڑھا ٹھڈے کھیر کوں پھوکے ڈیندے

رب دا شکر ادا کر مخفی ٹھڈے کھیر کوں ڈے نہ پھوکے
او سپ ماریا ویندے جلدی رستیاں تے جو بہہ تے شُوکے

ہِک آکھے تے ڈوجھا مَنّے اُوندا بھول خدا نہ بھَنّے
فیدے وچ او رہندے مخفی چار بھراواں دی جو مَنّے

بھّٹھے بھنّیں وَیری نی لہندے عزّت دار نی طعنہ سہندے
غیرت والا رُکّھی کھاندے بیٹھا اپنے گھر وچ رہندے

بندے دی کُئی کیئنی سہندا رب دی کیتی ہر کُئی سہندے
قسمت وچ جو ہوندے مخفی او کجھ آخر تھی تے رہندے

ٹُکّر جیڑھا منگ تے کھاندے اپنٹی موڑی گنڈھ پدھ بہندے
اتھے شخص کنجوس دی مُوڑی بعد مرنڑ دے ہِن پے کھاندے

پانٹی جھکّے پاسے وہندے قرضہ مخفی ڈِتّیں لہندے
سچّے سِر کپواڈیندن پر سچ آکھنڑ توں محض نی رہندے

قسمت والا مخفی کھاندے صورت والا پیٹھا رہندے
ٹھیک دَناواں آکھیا ہے جو بّڈھے بھنّیں وَیر نی لہندے

خوش رکھ مخفی ہمسایاں کوں کر نہ اُنھّاں نال بکھیڑے
سچ تاں اَہدن لوک سیانٹے بھائی دور پڑوسی نیڑے

ہک او ڈاڈھا ہوندے مخفی جیڑھا بندہ منہ تے مُکرے
ڈوجھا اُوندا کُئی کیا کرّے پانٹی دے وچ جیڑھا مُترے

گاٖل ایہا ہے سچّی مخفی مَنّے بھانویں کُئی نہ مَنّے
رَن دی گاٖل جیڑھا پئے مَنّے ہِک ڈینہہ اپٹا متّھا بھَنّے

یاد خدا کوں کر ہر ویلے تیڈے ذمّے ایہو کم ہے
دُنیا دے کم مُک نی سگدے جے تک دم ہے او تک غم ہے

منگدے روز پنہ ہن رب دی حق ناحق توں ڈرّنٹ والے
سچ ہے کرِن کرّنٹ والے بھرّن شودے بھرّنٹ والے

لُچّی رَن ہے پئے کوں اَہدی اے بد بخت میڈے گل پے گے
سچ ہے جو گت آپ نہ جانٹے آکھے تر کلے کوں وَل پے گے

ہِک اِنسان کریندے مخفی پیٹ دی خاطر کئی کئی پیشے
ہِک فرہاد اَتے سو تیشے ہِک ہے جان تے سو اندیشے

کُئی تاں عیش کریندے مخفی کُئی نِت کھاندے دھِکّے دھوڑے
کھیڈ نصیباں دی ہے ساری لِکّھی کوں کئی کیویں موڑے

مَلّا محض نِکل نی سگدا جے تک اپنٹی رَت نہ پھٹّے
بندہ لکھ پیا رووے پِٹّے لِکّھی مخفی مول نہ مِٹّے

سنگ ہوون تاں رنگ وی ہوون رنگ بن سنگ نی لگدے پیارے
بے رنگ سنگ توں سنگت چنگی سنگ بوڑے تے سنگت تارے

منزل تے پُج ویندے مخفی ہمّت جیڑھا شخص نہ ہارے
اُوں تے راضی رب تھی ویندے جیڑھا بندہ مَیں چا مارے

عاشق چیندے ہِن کھِل کھِل تے بار ہمیشہ عشق اچ بارے
اینویں تاں نی اَہدے مخفی لگّی دے ہن وِنج نیارے

لَل اے جاݨ وِلَلّے سارے پیسے پیسے تے جند وارے
ہستی توں ودھ حبّاں مارے کلّر دے وچ بج ونج ہارے

لَل اے جاݨ وِلَلّے سارے بے دی آس تے عمر گذارے
روز کہیں کوں ڈِیوے لارے پرّھیں دے وچ چیلیاں مارے

لَل اے جاݨ وِلَلّے سارے دھار گھنے تے آپ نہ چارے
رات کوں سُم تے گِنڑّے تارے منجھّوں ننگی بُکّل مارے

کیندی بکری کون چراوے بندہ نہ اے قول وِسارے
سچ ہے دھارے تاں خود چارے، نہ تاں ایویں نخ نہ مارے

عاشق لیندے سر دی بازی بھانویں جیتے بھانویں ہارے
ایویں تاں نی اَہدے وڈّے لگّی دے ہِن ونج نیارے

کورا اَن پڑھ محض ڈِکھاوے کاٹ پیا اخبار کوں پڑھدے
سچ ہے جنگھ تاں چَودی نَسّی ہاتھی تے تاں پیّا چڑھدے

جیڑھا کم ہے ایندا مخفی اینویں نی نادان کریندے
اپنٹی ذال وَسا تے مُلّاں لوکاں تے احسان کریندے

ماڑھیاں وچوں جمدن ماڑھے اچھیاں وچوں جمدن اچّھے
وڈّے اینویں تاں نی اَہدے بھیڑی گاں دے بھیڑے وچّھے

بندہ منہ دا کوڑا ہووے کینہ ور بدذات نہ ہووے
ہووے جھیڑے رات نِسنگ پر محض وچھوڑے رات نہ ہووے

دین دا دشمن ہے او عابد ، دین دا جیکوں عِلم نہ ہووے
مُلک دا مخفی ہوندے دشمن جیڑھے شہ وچ حِلم نہ ہووے

گال ہمیشہ کرّو اوہا تکِّھی جو محسوس نہ ہووے
رِیس کرنڑ کئی جرم نی مخفی رِیس ہووے پر ہُوس نہ ہووے

او گھر محض نی وسدا مخفی جئیں وچ روز دی کِل کِل ہووے
سچ تاں اَہدن سنویں سنج دے موئے کوں کوئی کے تئیں رووے

فضل خدا دا ہووے سب تے پیش کہیں دے غم نہ پووے
اونویں تاں ہن سبّھنڑ چنگے اللہ کرّے کم نہ پووے

اُوں دھن دا کیا فیدہ مخفی جئیں وچ چین قرار نہ ہووے
سچ ہے چھیری والا سُتّھے کوٹھے والا پیٹھا رووے

ایندے وچ کُئی کوڑ نی مخفی سچ اَہدے ہن بیشک وڈّے
جیندا پیو ماء زندہ ہووے اونکوں کون حرامی سڈّے

اپنا شان وقار جے چہندیں تاں وَل سب کم چھوڑ چھچھورے
رَکھ دِل والی منہ تے مخفی کنگوں دے نہ ویٹ کٹورے

او تک آندی نی تبدیلی نینگر جے تک رہسن سُتے
اندھی پیندھی رہسی چکّی اَٹا لکّی رکھسن کُتّے

اوں گھر وچ نی برکت پوندی مرد رَہن سب جیندے سُتّے
سچ ہے ٹُر تاں آپ نہ سگّے لعنت بھیجے گوڈیاں اُتّے

اوندا منہ تاں سڑسی مخفی جیڑھا کھاسی چاول تتّے
جیندے ہوون اپنے چھتّے کہیں دے والیں ہتھ نہ گھتّے

نِچ تے رہ توں مخفیؔ ہر دم لوک ایہے ہِن ڈاڈھے بُرّے
اِنّھاں کوں جو رستہ ڈِسّے اگّوں وی وَل اوہو ٹُرّے

بخت نہ ڈِیوے ساتھ جنھاں دا عقل اُنھاں دی کھڑ ویندی ہے
بد بختاں دی ٹھڈھے توّے تے وی روٹی سڑ ویندی ہے

بندہ او تئیں بارا ہوندے جے تئیں کہیں کن ٹُر نہ ونجّے
ٹُر اَئے دی کر عزّت مخفیؔ سِر ونجّے پر سُر نہ ونجّے

بندہ سِدّھا رَہ نہ چھوڑے پیڑی اپنْی آپ نہ پوڑے
پہلوں تولے ول کجھ بولے تھئی کوں مِلدے کئینی گھوڑے

بندے کوں ہے او کجھ مِلدا جو کجھ مخفیؔ رب لِکھ ڈیندے
سچ ہے اپنْی مرضی آندے نہ کُئی اپنْی مرضی ویندے

اونکوں لوک پھپھاڑی اَہدن جیڑھا شخص زیادہ بولے
وڈّے سچ تاں اَہدن مخفی کُرڑ کُرڑ ڈھیر تے آنے تھولے

کُئی ہے تخت تے تاج دا مالک کئی دَر دَر توں پِندے لولے
سچ اَہدن قسمت دے پولے کہیں کوں ڈھیر تے کہیں کوں تھولے

اُتوّں اُتوّں اولے گھولے اندروں مخفی کُئی نہ پھولے
چمّن لعل ونڈیجن کولے جِتّی وَنڈّو اُتّی تھولے

اُوں قادر دے وَس ہے سب کجھ جیکوں ڈیوے جئیں توں کھسّے
سچ ہے جئیں تے خلقت ہَسّے اُوں تے رَب دی رحمت وَسّے

اپنا ڈھینگر آپ گھلیچے بے تے محض نہ بوجھ بٹیچے
وڈّے سچ فرما گِن مخفی کم اُوہو جو آپ کریچے

اونکوں بھُل ونجنڑا ہے بہتر بھلاّ جو کہیں نال کرتیجے
پنجّے انگلیں ساویں کینئی بندہ ڈیکھ تے گاٖل کرتیجے

قسمت جیکر موقع ڈیوے بندہ ضائع محض نہ کرے
نہ تاں گاٖل اوہا ہے بٹڈی جَل وچ کھڑّ ی تریہہ توں مرّ ے

سجنڑ تاں او ہوندے مخفی اوکھے ویلے جیڑھا پکڑے
اونکوں یار نہ ہرگز سمجھیں جیڑھا تیڈا کھیسا کترے

ساڈے لیڈر بٹیے وڈّے ہِن مخفی درباری لٹھّے
اگّے پچّھے انجو انج پر کھاونڑ ویلے ہوندن کٹھّے

کہیں کوں رزق زمین دے اندر کہیں کوں رِزق پہاڑ تے ڈیندے
رب جئیں ویلے ڈیندے مخفی سچ ہے چھپّر پھاڑ تے ڈیندے

کُجھ سجناں دی خاطر کھیں ڈُ ینہہ دشمن نال وی پہتاں پوندے
سچ ہے جو مجبوری دے وچ سب کجھ مخفی سہناں پوندے

جیندیاں پنجے گھیو وچ ہوون او کیوں مخفی صرفہ کرّے
سچ ہے جیوے یا کُئی مرّے پنج والے دے ہن پنج کھرّے

نیّت جیندی ہووے کھوٹی اُوندا بیڑا کیویں ترّے
اُتھّاں جٹ نی تھیندا اسا وا جتھّاں لوڑھا رڑھ کوں چرّے

ٹھیک سیانْے اَہدن مخفی وانڈھے ہوندن کرماں سڑّے
آپ پکیندن روٹی اپنْی آپ کوں بھرنْے پوندن گھڑّے

چور کوں کھاندا کُئی نہ ڈیکھے چور کوں صرف کُٹیندا ڈیکھے
بندہ اُوہو چنگاں مخفی جیڑھا اپنْی بال تے سیکے

مُورکھ محض دَنا نی بݨدا نال دَناواں بھانویں وسّے
پِتّل محض نی بݨدا سونا سونے نال نِسنگ نِت گسّے

نِکھّڑ ویندِن سجݨ جنھاں دے روندن رَت دے نیر نمانڑے
دردی دا ݙکھ دردی جاݨے سُکھ والا پیا نندراں ماݨے

میکوں تاں اے سمجھ نی آندی جو کیا سوچ تے اللہ جاݨے
گگھرے رنّاں رکھ تے گاہݨے کھاندیاں پیٹھن لاچی داݨے

ختم شد



تصانیف

آجاں توں رُسدیں (ڈوہڑے)

گھکار (نظماں، غزلاں)

اے سب تُساڈا کرم ہے آقا (نعتاں)

سیف المُلوک (منظوم داستان) 1996

کھٹیا وٹیا (مجموعہ حمد و نعت) 2015

گوجھی پوجھی (غزلاں) 2016

کرݨی بھرݨی منظوم (اکھاݨ) 2017

آنوݨ والیاں کتاباں

لیکھا چوکھا (نظماں، غزلاں، انقلابی شاعری تے منظوم خراج تحسین)

مہݨے سٹھݨے (ڈوہڑے، قطعے)

مثنوی مخفی (سرائیکی)

کلامِ مخفی (اردو مجموعہ کلام)

حرف اکادمی

ISBN: 978-969-8644-72-7